

บทที่ 3

กฎหมายเกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะของต่างประเทศ

ในการศึกษาเกี่ยวกับความหมาย หน้าที่ และบทกำหนดโทษของผู้จัดการชุมนุมนั้น นอกจากการศึกษาถึงบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และกฎหมายที่ใช้บังคับภายในประเทศแล้ว ยังมีความจำเป็นต้องศึกษาถึงกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะซึ่งทุกประเทศที่เป็นภาคีต้องปฏิบัติตาม รวมถึงกฎหมายการชุมนุมชุมนุมสาธารณะของประเทศต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลที่ควรจะได้นำมาพิจารณาศึกษาต่อไป

3.1 กฎหมายที่รับรองคุ้มครองและจำกัดเสรีภาพในการชุมนุมระหว่างประเทศ

เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ หรือที่เรียกว่า “Freedom of Assembly” ปรากฏอยู่ในกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งในต่างประเทศได้มีการบัญญัติรับรองไว้ทั้งกฎหมายภายในหรือตามสนธิสัญญาในหลายฉบับ ซึ่งนานาอารยะประเทศที่เป็นภาคีล้วนต้องปฏิบัติตาม ซึ่งมีดังนี้

3.1.1 ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ ค.ศ.1948 (The Universal Declaration of Human Right 1948) (UDHR)

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ ค.ศ.1948 (The Universal Declaration of Human Right 1948) (UDHR) คือ การประกาศเจตนารมณ์ในการรับรองสิทธิขั้นพื้นฐาน ของมนุษย์ และเป็นเอกสารหลักด้านสิทธิมนุษยชนฉบับแรก ซึ่งที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติให้การรับรองตามข้อมติที่ 217 A (III) เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2491 และประเทศไทยให้การรับรองหลักการไว้เมื่อ พุทธศักราช 2491 ได้รับรองเสรีภาพในการชุมนุมไว้ในข้อ 20¹

(1) “บุคคลทุกคนมีสิทธิในเสรีภาพแห่งการชุมนุมและสมาคมโดยสงบ”

¹ Article 20 of the UDHR

(1) Everyone has the right to freedom of peaceful assembly and association.

(2) No one may be compelled to belong to an association.

3.1.2 กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ.1966 (International Covenant on Civil and Political Right 1966) (ICCPR)

กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ.1966 (International Covenant on Civil and Political Right 1966) (ICCPR) คือ กติการะหว่างประเทศที่กำหนดสาระของสิทธิในส่วนที่เป็นสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ซึ่งสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (The General Assembly) ได้รับรองเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม พุทธศักราช 2509 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2519² โดยประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคีโดยการภาคยานุวัติลงนามเป็นภาคี เมื่อวันที่ 29 มกราคม พุทธศักราช 2539 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 29 มกราคม พุทธศักราช 2540 ซึ่งรับรองการใช้เสรีภาพในการชุมนุมของประชาชน ในข้อที่ 21³ “สิทธิในการชุมนุมโดยสงบย่อมได้รับการรับรอง การจำกัดการใช้สิทธินี้ จะกระทำมิได้นอกจากจะกำหนดโดยกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็นสำหรับสังคมประชาธิปไตย เพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงของชาติ หรือความปลอดภัย ความสงบเรียบร้อย การสาธารณสุข หรือศีลธรรมของประชาชนหรือการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น”

นอกจากกฎหมายระหว่างประเทศที่รับรองเสรีภาพในการชุมนุมแล้ว ยังพบกฎหมายระหว่างประเทศที่ขยายความเรื่อง “ความมั่นคงปลอดภัยของชาติ” โดยได้รับการบัญญัติไว้ในหลักกฤษฎีกา (The Siracusa Principles on Limitation and Derogation Provision in the International Covenant on Civil and Political Rights, 1985) ซึ่งยินยอมให้นำเหตุผลเรื่องความมั่นคงปลอดภัยของชาติ มาจำกัดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและเสรีภาพในการชุมนุมสาธารณะได้ โดยชอบธรรมโดยกำหนดไว้ในข้อ 29-32 ดังนี้

ข้อ 29. ความมั่นคงปลอดภัยของชาติอาจถูกยกขึ้นเพื่อสนับสนุนมาตรการในการจำกัดสิทธิบางประการได้ก็แต่เฉพาะเพื่อการปกป้องการดำรงอยู่ของชาติ หรือบูรณภาพแห่งดินแดน หรืออิสรภาพทางการเมืองของรัฐจากกองกำลังหรือการคุกคามด้วยกำลัง⁴

² สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. (2560). *กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง*. กรุงเทพฯ: เอส.เอ็ม.เซอร์คิตเพรส. หน้า 15-19.

³ Article 21 of the ICCPR

The right of peaceful assembly shall be recognized. No restrictions may be placed on the exercise of this right other than those imposed in conformity with the law and which are necessary in a democratic society in the interests of national security or public safety, public order

⁴ Article 29

ข้อ 30. ความมั่นคงปลอดภัยของชาติไม่อาจถูกยกขึ้นเป็นข้ออ้างในการจำกัดสิทธิเสรีภาพเพียงเพื่อป้องกันภัยคุกคามการรักษากฎหมายอันเกิดจากกลุ่มย่อย ๆ ในท้องถิ่น⁵

ข้อ 31. ความมั่นคงปลอดภัยของชาติไม่อาจถูกยกขึ้นเป็นข้ออ้างเพื่อจำกัดสิทธิเสรีภาพโดยอำเภอใจได้ และจะนำมาใช้ได้เฉพาะเมื่อมีการวางมาตรการป้องกันที่เพียงพอและมีการเยียวยาอย่างมีประสิทธิภาพในกรณีที่ใช้อำนาจอย่างเกินขอบเขต⁶

ข้อ 32. การละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นขั้นตอนจะค่อย ๆ กัดกร่อนความมั่นคงปลอดภัยของชาติอย่างแท้จริง และจะเป็นอันตรายต่อสันติภาพและความมั่นคงปลอดภัยระหว่างประเทศด้วย รัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อการละเมิดดังกล่าวจะยกเรื่องความมั่นคงปลอดภัยของชาติเป็นข้ออ้างเพื่อสร้างความชอบธรรมในการจัดฝายค้านในข้อหาการทำลายความมั่นคงปลอดภัยของชาติ หรือใช้เพื่อปราบปรามประชาชนของรัฐไม่ได้⁷

3.2 กฎหมายเกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะในต่างประเทศ

กฎหมายการชุมนุมสาธารณะของต่างประเทศที่ได้ศึกษาในสาระนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยจะได้ศึกษากฎหมายการชุมนุมสาธารณะของสามประเทศ คือ กฎหมายการชุมนุมสาธารณะของสาธารณรัฐฝรั่งเศส กฎหมายการชุมนุมของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี กฎหมายการชุมนุมของสาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งทั้งสามประเทศนี้ได้มีการบัญญัติรูปแบบ ขั้นตอนและวิธีการในการชุมนุมสาธารณะ โดยมีการบัญญัติเสรีภาพในการชุมนุมสาธารณะ เกี่ยวกับผู้จัดการชุมนุม บุคคล

National security may be invoked to justify measures limiting certain rights only when they are taken to protect the existence of the nation or its territorial integrity or political independence against force or threat of force.

⁵ Article 30

National security cannot be invoked as a reason for imposing limitations to prevent merely local or relatively isolated threats to law and order.

⁶ Article 31

National security cannot be used as a pretext for imposing vague or arbitrary limitations and may only be invoked when there exists adequate safeguards and effective remedies against abuse.

⁷ Article 32

The systematic violation of human rights undermines true national security and may jeopardize international peace and security. A state responsible for such violation shall not invoke national security as a justification for measures aimed at suppressing opposition to such violation or at perpetrating repressive practices against its population.

และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับเสรีภาพในการชุมนุม ลักษณะและวิธีการใช้เสรีภาพในการชุมนุม ข้อจำกัดเกี่ยวกับเสรีภาพในการชุมนุมของ การอุทธรณ์คำสั่งห้ามการชุมนุม รวมถึงบทลงโทษ เกี่ยวกับเสรีภาพในการชุมนุม ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันไปดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.2.1 กฎหมายการชุมนุมสาธารณะของสาธารณรัฐฝรั่งเศส

แนวคิดปัจเจกนิยมที่ตกทอดมาจากการปฏิวัติ ค.ศ. 1789 ส่งผลให้คำประกาศว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและพลเมือง ค.ศ. 1789 (Déclaration des droits de l’homme et des citoyens) รวมทั้งรัฐธรรมนูญฉบับต่อ ๆ มารับรองเพียงเสรีภาพของพลเมืองฝรั่งเศสในการรวมตัวกันแบบกว้าง ๆ โดยมีได้กล่าวถึงเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นแบบกลุ่ม นอกจากนี้ก่อนที่ระบอบการปกครองแบบสาธารณรัฐจะลงรากฐานมั่นคงในฝรั่งเศส ความพยายามของสาธารณรัฐต่าง ๆ ในการรับรองเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมืองของพลเมืองไม่ว่าจะเป็นใน ค.ศ. 1793, 1848 หรือ 1870 ไม่สามารถคงอยู่ได้เป็นระยะเวลาอันยาวนาน เนื่องจากการชุมนุมและการประท้วงมักขัดแย้งกับการใช้ความรุนแรงเพื่อช่วงชิงอำนาจและล้มระบอบการปกครอง ในบริบทนี้นักกฎหมายส่วนหนึ่งเห็นว่าการชุมนุมสาธารณะและการประท้วงเป็นเพียง “เสรีภาพที่ไม่มีชื่อและไม่นับเป็นเสรีภาพขั้นพื้นฐาน” ที่มีขึ้นได้ก็ด้วยความยินยอมหรืออนุโลมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นภายใต้สาธารณรัฐที่ 3 ซึ่งรัฐสภาต้องการยืนยันความเป็น “ยุคแห่งเสรีภาพ” รัฐได้เข้ามากำหนดหลักเกณฑ์และรับรองการชุมนุมสาธารณะและการประท้วงในฐานะเสรีภาพอย่างเป็นทางการเป็นเอกเทศเป็นครั้งแรก โดยรัฐบัญญัติฉบับวันที่ 30 มิถุนายน ค.ศ. 1881 สำหรับเสรีภาพในการชุมนุมสาธารณะ และรัฐกำหนดฉบับวันที่ 23 ตุลาคม ค.ศ. 1935 สำหรับเสรีภาพในการประท้วง

ถึงแม้ว่าเสรีภาพในการชุมนุมสาธารณะและการประท้วงจะได้รับการรับรองโดยกฎหมายระดับรัฐบัญญัติและไม่ได้ถูกรับรองโดยคำประกาศว่า ด้วยสิทธิมนุษยชนและพลเมือง ค.ศ. 1789 หรือโดยรัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐต่อ ๆ มา (ไม่ว่าจะเป็นรัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐที่ 4 หรือรัฐธรรมนูญ ค.ศ. 1958 ของสาธารณรัฐที่ 5 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน) แต่กฎหมายระดับรัฐบัญญัติเกี่ยวกับเสรีภาพในการชุมนุมสาธารณะและการประท้วงเป็นกฎหมายที่ตราขึ้นภายใต้สาธารณรัฐที่ 3 ที่ยึดหลักความเป็นสถาบันสูงสุดของรัฐสภา จึงมีอาจกล่าวได้ว่าเสรีภาพในการชุมนุมและการประท้วงมีศักดิ์ต่ำกว่าเสรีภาพอื่น ๆ ที่ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมาย

รัฐธรรมนูญ (bloc de constitutionnalité)⁸ ทั้งนี้กฎหมายชุมนุมสาธารณะของสาธารณรัฐฝรั่งเศสสามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

1) ความหมายของการชุมนุมสาธารณะและการประท้วง

การชุมนุมสาธารณะ (réunion) หมายถึง การรวมตัวของบุคคลในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อรับฟังแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือเพื่อปกป้องประโยชน์ร่วมกัน

การประท้วง (manifestation) หมายถึง การรวมตัวของบุคคลในช่วงระยะเวลาหนึ่งบนทางสาธารณะ ทั้งแบบเคลื่อนที่หรืออยู่กับที่ เพื่อแสดงออกซึ่งความคิดเห็นหรือข้อเรียกร้องโดยสงบ

โดยลักษณะร่วมกันของการชุมนุมและการประท้วง มี 3 ประการ ได้แก่

ประการที่หนึ่ง “ชั่วคราว” การชุมนุมและการประท้วงเป็นการรวมตัวกันของบุคคลในช่วงเวลาหนึ่งเวลาใดเท่านั้น หลังจากนั้นผู้เข้าร่วมชุมนุมและประท้วง อาจไม่พบกันอีกเลย ซึ่งต่างจากการรวมกลุ่มที่มีลักษณะเป็นสถาบันที่สมาชิกมีความสัมพันธ์ถาวรมากกว่า เช่น การสมาคม การจัดตั้งสหพันธ์ หรือการจัดตั้งพรรคการเมือง

ประการที่สอง การเตรียมการล่วงหน้าและความสัมพันธ์ขึ้นตอนระหว่างผู้เข้าร่วมลักษณะนี้ ทำให้การชุมนุมและการประท้วงต่างจากการชุมนุมก่อความไม่สงบ (atroupement) ที่เป็นการรวมตัวของกลุ่มคนโดยไม่ได้นัดหมายอันเกิดจากสถานการณ์ที่ไม่พึงปรารถนา

ประการที่สาม การรวมตัวอย่างมีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือปกป้องผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งแตกต่างจากการชมการแสดงที่ผู้เข้าร่วมไม่มีบทบาท

ส่วนข้อแตกต่างที่สำคัญที่สุดระหว่างการชุมนุมสาธารณะและการประท้วง คือ เรื่องสถานที่ เนื่องจากการประท้วงมีขึ้นบนทางสาธารณะ ในขณะที่กฎหมายฝรั่งเศสห้ามจัดการชุมนุมบนทางสาธารณะ

กฎหมายฝรั่งเศสกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้เสรีภาพทั้งสองประเภทแตกต่างกัน การประท้วงทั้งแบบเคลื่อนที่และอยู่กับที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทางสาธารณะ และอาจกระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองได้มากกว่า จึงอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ที่เข้มงวดกว่าการชุมนุมสาธารณะ⁹

2) เสรีภาพในการชุมนุมสาธารณะ

⁸ อุษณีย์ เอมศิรินันท์. (2557). *กฎหมายว่าด้วยเสรีภาพในการชุมนุมสาธารณะ และการประท้วงในสาธารณรัฐฝรั่งเศส*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.tci-thaijo.org/index.php/CMUJLSS/article/view/64632>. [2562, 4 เมษายน].

⁹ สมชาย ปราศิลปะกุล และคณะ. (2558). *เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย*. รายงานการวิจัย กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยและพัฒนากฎหมาย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. หน้า 100-101.

รัฐบัญญัติลงวันที่ 28 มีนาคม ค.ศ. 1907 ได้กำหนดการใช้เสรีภาพในการชุมนุมจึงอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ที่เสรีที่สุด คือ “ระบบควบคุมภายหลัง” (régime répressif) การชุมนุมสาธารณะสามารถทำได้ทันที โดยไม่ต้องมีการขออนุญาตหรือต้องแจ้งทางการก่อน แต่ผู้เข้าร่วมชุมนุมต้องรับผิดชอบต่อการใช้เสรีภาพของตนเอง ทั้งนี้การชุมนุมสาธารณะต้องเคารพเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดไว้ สามประการ ดังนี้

ประการแรก เงื่อนไขด้านสถานที่ การชุมนุมสาธารณะไม่สามารถกระทำบนทางสาธารณะ

ประการสอง เงื่อนไขด้านเวลา คือ เพื่อรักษาความสงบ การชุมนุมสาธารณะจะกระทำเกินเวลา 23.00 นาฬิกาไม่ได้ ยกเว้นกรณีสถานที่ที่ใช้เป็นที่ชุมนุมปิดทำการหลังจาก เวลาดังกล่าว

ประการสาม เงื่อนไขด้านการจัดการ คือต้องมีการจัดตั้งคณะกรรมการ (bureau) ที่ประกอบด้วยตัวแทนของผู้ชุมนุมอย่างน้อย 3 คน คณะกรรมการมีหน้าที่ควบคุมดูแลให้การชุมนุมเป็นไปอย่างสงบเรียบร้อย คณะกรรมการชุมนุมสาธารณะจะต้องรับผิดชอบในกรณีที่มีการกระทำที่ผิดกฎหมายหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยในระหว่างการชุมนุมสาธารณะที่ทำให้เกิดความเสียหาย ในกรณีที่คณะกรรมการออกจากสถานที่ชุมนุมไม่ว่าโดยเจตนาหรือเพราะสถานการณ์บังคับจะถือว่าการชุมนุมสิ้นสุดลง การชุมนุมสาธารณะจะกลายเป็นการชุมนุมที่ก่อให้เกิดความไม่สงบ (attroupement) ซึ่งผู้ชุมนุมต้องสลายการชุมนุมหลังได้รับคำสั่งจากเจ้าหน้าที่ผู้ที่ได้รับมอบอำนาจให้สังเกตการณ์ในการชุมนุม¹⁰

2.1) การควบคุมความสงบเรียบร้อยและการจำกัดเสรีภาพในการชุมนุม

เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อย ความมั่นคงปลอดภัยสาธารณะซึ่งรวมถึงอำนาจในการควบคุมดูแลการชุมนุมสาธารณะ คือ ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัด (สำหรับการชุมนุม ในเขตปริมณฑล) ผู้บัญชาการตำรวจกรุงปารีส (สำหรับเขตกรุงปารีส) และนายกเทศมนตรี (สำหรับการชุมนุมในเขตเทศบาล)¹¹

เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจแต่งตั้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ (commissaire de police) เข้าร่วมสังเกตการณ์การชุมนุมสาธารณะ เจ้าหน้าที่ตำรวจคนดังกล่าว สามารถใช้มาตรการเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของการชุมนุม เช่น ตรวจสอบที่ทางเข้าสถานที่ชุมนุมว่าผู้เข้าร่วมพกพาอาวุธหรือไม่ ในกรณีที่เกิดความวุ่นวายและมีการฝ่าฝืนกฎหมาย เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถสั่งให้สลายการชุมนุม

¹⁰ สมชาย ปราศิลปะกุล และคณะ. อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 9. หน้า 103-104.

¹¹ วารุณี วัฒนประดิษฐ์. (2551). *เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ (Freedom of peaceful assemble and without having weapon)*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 30.

โดยที่เจ้าหน้าที่ต้องเตือนให้ผู้ชุมนุมแยกย้ายออกไปจากสถานที่ชุมนุมก่อน หลังจากมีการเตือนแล้ว ถ้าผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตาม การชุมนุมสาธารณะดังกล่าวจะกลายเป็นการชุมนุมก่อความไม่สงบและรัฐสามารถใช้กำลัง เข้าสลายการชุมนุมได้

นอกจากนี้กฎหมายยังให้อำนาจผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายกเทศมนตรี ในการจำกัดเสรีภาพในการชุมนุมสาธารณะของประชาชนเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง โดยออกคำสั่งห้ามการชุมนุมที่ก่อความวุ่นวาย อย่างไรก็ตาม ศาลปกครองมีอำนาจควบคุมตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของมาตรการของเจ้าหน้าที่ของรัฐในภายหลัง

2.2) บทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมสาธารณะ

(ก) บทกำหนดโทษกรณีมีการขัดขวางการชุมนุมสาธารณะ

มาตรา 431-1 แห่งประมวลกฎหมายอาญาบัญญัติว่าการกระทำใดๆ โดยรวมกลุ่มกันและมีการข่มขู่ ที่เป็นการขัดขวางการแสดงออกซึ่งเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การทำงาน การสมาคม การชุมนุม การเดินขบวนประท้วง หรือการอภิปรายของรัฐสภา ต้องระวางโทษจำคุก 1 ปี และโทษปรับ 15,000 ยูโร และหากมีการใช้ความรุนแรงหรือทำลายทรัพย์สินด้วย ต้องระวางโทษเพิ่มขึ้นเป็นจำคุก 3 ปี และโทษปรับ 45,000 ยูโร

มาตรา 431-2 แห่งประมวลกฎหมายอาญากำหนดโทษเพิ่มเติมสำหรับบุคคลที่ทำการขัดขวางการใช้เสรีภาพตามมาตรา 431-1 กล่าวคือ ถูกเพิกถอนสิทธิทางการเมืองและทางแพ่ง ถูกห้ามรับราชการ ถูกห้ามพกพาอาวุธเป็นระยะเวลา ไม่เกิน 5 ปี

(ข) บทกำหนดโทษกรณีฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ในการชุมนุมสาธารณะ

ความผิดหลุโทษ

การเข้าร่วมการชุมนุมสาธารณะที่ถูกห้ามโดยผู้ว่าราชการจังหวัดหรือ นายกเทศมนตรี ผู้เข้าร่วมชุมนุมอาจระวางโทษปรับไม่เกิน 38 ยูโร

ความผิดมัชฌิมโทษ

การเข้าร่วมการชุมนุมสาธารณะ (หรือการประท้วง) โดยการพกพาอาวุธ ผู้ชุมนุมอาจจะต้องระวางโทษจำคุก 3 ปี และโทษปรับ 45,000 ยูโร นอกจากนั้นผู้นั้นยังอาจถูกเพิกถอนสิทธิทางการเมืองและทางแพ่ง ถูกจำกัดเขตไม่ให้ปรากฏตัวในบางสถานที่โดยศาล ถูกห้ามมิให้พกพาอาวุธเป็นเวลา 5 ปี และถูกริบอาวุธ กรณีชาวต่างชาติอาจถูกเนรเทศ จากประเทศฝรั่งเศสเป็นการถาวร หรือเป็นเวลาอย่างน้อย 10 ปี¹²

3) เสรีภาพในการประท้วง

¹² สมชาย ปราศิลปะกุล และคณะ. อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 9. หน้า 107-109.

การประท้วง (manifestation) หมายถึง การรวมตัวของกลุ่มคนในช่วงระยะเวลาหนึ่งบนทางสาธารณะทั้งแบบเคลื่อนที่ (การเดินขบวน cortège) หรืออยู่กับที่ (การรวมตัวบนทางสาธารณะ rassemblement) เพื่อแสดงออกถึงความคิดเห็น หรือข้อเรียกร้องร่วมกัน โดยสงบ ซึ่งรัฐกฤษฎีกาที่มีผลเทียบเท่ารัฐบัญญัติลงวันที่ 23 ตุลาคม ค.ศ. 1935 มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการใช้เสรีภาพในการประท้วง แต่รัฐกฤษฎีกาฉบับดังกล่าวหรือกฎหมายฉบับอื่น ๆ ไม่ได้นิยาม “การประท้วง” ไว้ นักกฎหมายฝรั่งเศสหลายคนนิยามการประท้วงไว้ว่าเป็นการรวมกลุ่มของบุคคลบนทางสาธารณะ โดยเคลื่อนที่หรืออยู่กับที่เพื่อแสดงออกสู่สาธารณะถึงความคิดเห็นหรือความต้องการร่วมที่เห็นด้วยหรือต่อต้านสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยผ่านแผ่นป้าย เพลง สโลแกน หรือสัญลักษณ์ ทั้งนี้การประท้วงต้องเคารพเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดไว้ หกประการ ดังนี้

ประการแรก การรวมตัวหรือการเดินขบวน

การประท้วงโดยมากมักจะอยู่ในรูปแบบของการเดินขบวน แต่ในบางครั้ง ผู้ประท้วงก็อาจรวมตัวกันโดยไม่เคลื่อนที่ ณ สถานที่ที่มีความสำคัญทางสัญลักษณ์ เช่น บริเวณศาลากลางจังหวัดในฐานะตัวแทนของรัฐ ที่ทำการศาล รัฐวิสาหกิจสถานทูต หรือ บริษัทเอกชน บางทีการประท้วงก็ใช้ทั้ง 2 รูปแบบ คือ มีการรวมตัว ณ สถานที่ใดสถานที่หนึ่งก่อนและหลังการเดินขบวน หรือมีการหยุดที่สถานที่สำคัญ ๆ ระหว่างเส้นทางการเดินขบวน

ประการสอง โดยกลุ่มบุคคล

กฎหมายไม่ได้กำหนดจำนวนผู้เข้าร่วมประท้วงขั้นต่ำไว้ ศาลมีดุลยพินิจในการพิจารณาว่ามีการประท้วงเกิดขึ้นหรือไม่ ส่วนในทางการเมืองผลกระทบของการประท้วงต่อความเห็นของประชาชนขึ้นอยู่กับจำนวนผู้เข้าร่วมประท้วง

ประการสาม บนทางสาธารณะ

การประท้วง (ทั้งแบบเคลื่อนที่หรือไม่เคลื่อนที่) ต่างจากการชุมนุมสาธารณะ โดยเด่นชัดที่สุดตรงที่การประท้วงมีขึ้นบนทางสาธารณะ ในขณะที่กฎหมายเกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะห้ามมิให้มีการชุมนุมสาธารณะบนทางสาธารณะ ส่วนการชุมนุมก่อความไม่สงบที่ผิดกฎหมายในตอนแรกบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องครอบคลุมแค่เพียงการชุมนุมก่อความไม่สงบในที่สาธารณะ แต่ต่อมามีการแก้ไขกฎหมายเพื่อให้ครอบคลุมทั้งการก่อความไม่สงบทั้งในที่สาธารณะและบนทางสาธารณะ

ประการสี่ เพื่อแสดงออกซึ่งความเห็น ข้อเรียกร้อง

เช่นเดียวกับการชุมนุมสาธารณะ การประท้วงเป็นการรวมตัวของบุคคลในช่วงระยะเวลาหนึ่งเป็นการชั่วคราวในที่สาธารณะเพื่อแสดงออกซึ่งความคิดเห็น แต่เป้าหมายในการแสดงข้อเรียกร้องหรือต่อต้านอาจจะเด่นชัดกว่าในการประท้วง นอกจากนี้วิธีการในการแสดงออกของ

ผู้เข้าร่วมอาจต่างกันเล็กน้อย กล่าวคือ การแสดงความคิดเห็นในการชุมนุมมักมีขึ้นผ่านการปราศรัยและการสนทนา ในขณะที่การแสดงออกในการประท้วงเกิดขึ้นผ่านแผ่นป้าย เพลง สโลแกน หรือสัญลักษณ์เป็นหลัก

ประการห้า ที่มีการจัดการ

หากการชุมนุมก่อความไม่สงบเป็นการรวมตัวของบุคคลโดยที่มีการนัดหมายหรือไม่ก็ได้ แต่สำหรับการประท้วงต้องมีการจัดการขั้นต่ำ แม้ว่าไม่จำเป็นต้องมีการจัดตั้งคณะกรรมการ (bureau) เหมือนการจัดชุมนุมสาธารณะ แต่หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประท้วงกำหนดให้มีผู้จัดการประท้วงอย่างน้อย 3 คน และต้องแจ้งการจัดการประท้วงล่วงหน้าอย่างน้อย 3 วัน

ประการหก โดยสงบและปราศจากอาวุธ

การประท้วงที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายต้องเป็นการประท้วง โดยสงบและปราศจากอาวุธ ดังนั้น การประท้วงจึงต่างจาก “การชุมนุมก่อความไม่สงบ” (atroupement) ที่เป็นการรวมตัวของบุคคลโดยมีการนัดหมายหรือไม่ ก็ได้ในที่สาธารณะหรือบนทางสาธารณะ ที่ก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย ในกรณีที่เกิดความวุ่นวายไม่สงบเรียบร้อยขึ้นในการประท้วง การประท้วงจะกลายเป็นการชุมนุมก่อความไม่สงบ ซึ่งถ้าผู้เข้าร่วมไม่ยอมสลายตัวหลังจากเจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งจะมีความผิดทางอาญา

3.1) การแจ้งการประท้วง

เนื่องจากการประท้วงไม่ว่าจะแบบเคลื่อนที่หรืออยู่กับที่มีขึ้นบนทางสาธารณะ การใช้เสรีภาพในการประท้วงอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อเสรีภาพในการเดินทางของพลเมืองและผู้ใช้ถนนที่ไม่ได้เข้าร่วมประท้วงด้วย หลักเกณฑ์ในการใช้เสรีภาพในการประท้วงจึงต้องคำนึงถึงและประนีประนอมระหว่างเสรีภาพของบุคคลทั้งสองกลุ่ม

มาตรา L211-1 วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายความมั่นคงภายใน บัญญัติให้การประท้วงสามารถทำได้โดยเสรีภายใต้เงื่อนไขที่ต้องมีการแจ้งล่วงหน้าต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ การจัดการประท้วงทั้งแบบเคลื่อนที่และไม่เคลื่อนที่จึงอยู่ภายใต้ “ระบบแจ้งล่วงหน้า” กล่าวคือ ผู้จัดการประท้วงต้องแจ้งการประท้วง ณ ที่ทำการเทศบาล หรือที่ศาลากลางจังหวัดในเขตท้องที่ที่ขบวนประท้วงจะเคลื่อนผ่าน ส่วนในเมืองปารีสและในเขตแม่น้ำแซน (La Seine) ให้แจ้งสำนักงานตำรวจเมืองปารีสโดยต้องแจ้งล่วงหน้าอย่างน้อย 3 วันหรืออย่างมาก 15 วันก่อนวันที่จะมีการประท้วง ถ้าผู้จัดการประท้วง แจ้งการประท้วงที่ทำการเทศบาลนายกเทศมนตรีต้องส่งเรื่องไปให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้พิจารณาภายใน 24 ชั่วโมง

หนังสือแจ้งจะต้องระบุชื่อ ที่อยู่ อาชีพของผู้จัดการประท้วง ต้องมีการลงลายมือชื่อของผู้จัดการประท้วงอย่างน้อย 3 คนที่ต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่ที่จะมีการจัดการประท้วง หนังสือ

ต้องระบุวัตถุประสงค์ประสงค์ในการประท้วง เรื่องที่จะแสดงความคิดเห็นหรือเรียกร้องต่อรัฐบาล โดยต้องกำหนดวัน เวลา สถานที่ที่จะจัดการ ประท้วงในกรณีการเดินทาง หนังสือต้องระบุเส้นทาง การเดินทาง รวมถึงลักษณะและวิธีการในการเดินทาง จำนวนของผู้เดินทางโดยประมาณ

ถ้าหนังสือแจ้งมีข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องออกไปรับแจ้ง ให้ผู้แจ้งทันทีโดยไม่มีเงื่อนไข ไปรับแจ้งเป็นหลักฐานว่ามีการดำเนินการแจ้งล่วงหน้าโดยผู้จัดการประท้วง โดยถูกต้องตามกฎหมาย แต่ไปรับแจ้งไม่ถือเป็นการอนุญาตให้มีการจัดการประท้วง หากเจ้าหน้าที่ของรัฐเห็นว่า การประท้วงไม่น่าจะก่อให้เกิดปัญหา เจ้าหน้าที่ก็จะไม่ดำเนินการใด ๆ ส่วนในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเห็นว่า การประท้วงจะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยได้ก็อาจมีคำสั่งห้ามการเดินทางประท้วงได้

3.2) การเดินทางที่เป็นธรรมเนียมปฏิบัติของท้องถิ่น

มาตรา L211-1 วรรคสองแห่งประมวลกฎหมายความมั่นคงภายในได้ บัญญัติยกเว้นให้ไม่ต้องมีการแจ้งล่วงหน้า สำหรับการเดินทางที่เป็นธรรมเนียมปฏิบัติของท้องถิ่น (les sorties sur la voie publique conformes aux usages locaux)

บทบัญญัติดังกล่าวได้รับอิทธิพลมาจากคำพิพากษาของสภาแห่งรัฐของฝรั่งเศส (ศาลปกครองสูงสุด) ที่ให้ความคุ้มครองการเดินทางทางศาสนาที่เป็นธรรมเนียมปฏิบัติของท้องถิ่น โดยอ้างอิงมาตรา 1 แห่งรัฐธรรมนูญตีลงวันที่ 9 ธันวาคม ค.ศ. 1905 ว่าด้วยการแยกศาสนาออกจากรัฐ (CE, 17/06/1934, Abbé Somme)

อย่างไรก็ตาม “การเดินทางที่สอดคล้องกับธรรมเนียมปฏิบัติของท้องถิ่น” ไม่ได้จำกัดอยู่แค่เพียงการเดินทางทางศาสนา แต่ยังหมายถึงการเดินทางที่มีขึ้นเป็นประจำจนมีลักษณะเป็นจารีตประเพณีต้องมีความต่อเนื่อง เช่น การเดินทางของพนักงานดับเพลิง การเดินทางเพื่อรำลึกถึงวันสำคัญ เช่น วันสิ้นสุด สงครามโลกครั้งที่หนึ่ง (11 พฤศจิกายน) และครั้งที่ 2 (8 พฤษภาคม) หรือวันชาติ ฝรั่งเศส (14 กรกฎาคม)¹³

3.3) มาตรการป้องกันความไม่สงบก่อนการประท้วง

รัฐบัญญัติว่าด้วย การกำหนดทิศทางการรักษาความปลอดภัย (Loi d'orientation et de programmation sur la sécurité) มาตรา 16 ของรัฐบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้ เพิ่มเติม มาตรา 2 bis ในรัฐกฤษฎีกาฯ ลงวันที่ 23 ตุลาคม ค.ศ. 1935

มาตรา 2 bis ระบุว่า “ในกรณีที่การประท้วงอาจมีความเสี่ยงที่จะเกิดความเสียหายต่อความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง หรือในกรณีที่มีการจัดการประท้วงโดยไม่มีแจ้งทางการล่วงหน้าตามที่กฎหมายกำหนดนายกเทศมนตรี หรือผู้ว่าราชการจังหวัด (ต่างจังหวัด) หรือ

¹³ สมชาย ปราศิลปะกุล และคณะ. อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 9. หน้า 111-115.

ผู้บัญชาการตำรวจกรุงปารีส (ปารีส) มีอำนาจออกคำสั่งห้ามการพกพาและการขนส่งวัตถุที่อาจใช้ขว้างออกไป (projectile) หรือวัตถุที่อาจใช้เป็นอาวุธ ภายในเวลา 24 ชั่วโมงก่อนการประท้วง ไปจนกว่าการประท้วงจะสิ้นสุด คำสั่งดังกล่าวครอบคลุมพื้นที่ที่จะมีการจัดการประท้วง บริเวณใกล้เคียงและทางเข้าออก โดยการกำหนดพื้นที่ที่ต้องมีความได้สัดส่วน กับความร้ายแรงของสถานการณ์

ตามคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัด เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถตรวจค้นรถยนต์ บนทางสาธารณะและยึดวัตถุที่อาจใช้เป็นอาวุธที่มีคำสั่งห้ามพกพาหรือขนส่ง โดยการบังคับใช้มาตรการดังกล่าวอยู่ภายใต้การควบคุมของศาลยุติธรรมก็ตาม ต่อมาสมาชิกรัฐสภาได้ยื่นคำขอต่อคณะกรรมการรัฐธรรมนูญของฝรั่งเศสให้ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของมาตรา 16 แห่งร่างรัฐบัญญัติว่าด้วยการกำหนดทิศทาง การรักษาความปลอดภัย ในคำตัดสินที่ DC 94-352 วันที่ 18 มกราคม ค.ศ. 1995 คณะตุลาการรัฐธรรมนูญของฝรั่งเศสมีความเห็นว่าบทบัญญัติดังกล่าว ในส่วนที่อนุญาตให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจในการสั่งห้ามการพกพาและขนส่ง “วัตถุที่อาจใช้ขว้างออกไป (projectile)” ขัดกับรัฐธรรมนูญ เนื่องจากมีผลกระทบมากเกินไปต่อสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชน และบทบัญญัติในส่วนที่อนุญาตให้ “เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถตรวจค้นรถยนต์บนทางสาธารณะและยึดวัตถุที่อาจใช้เป็นอาวุธตามคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัด” โดยไม่ต้องขออนุญาตศาลยุติธรรมก่อนก็ขัดกับมาตรา 66 แห่งรัฐธรรมนูญ ค.ศ. 1958 เช่นกัน ซึ่งหลังจากมีการแก้ไขร่างรัฐบัญญัติตามคำตัดสินของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ รัฐบัญญัติลงวันที่ 21 มกราคม ค.ศ. 1995 ก็เพิ่มมาตรา 2 bis ในรัฐกฤษฎีกากลางวันที่ 23 ตุลาคม ค.ศ. 1935 ซึ่งปัจจุบันกลายเป็นมาตรา L211-3 ของประมวลกฎหมายความมั่นคงภายใน

3.4) การห้ามการประท้วง

มาตรา L211-4 แห่งประมวลกฎหมายความมั่นคงภายในบัญญัติว่าในกรณีที่เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจในการรักษาความสงบเรียบร้อยเห็นว่าการประท้วงอาจก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยของบ้านเมือง เจ้าหน้าที่สามารถมีคำสั่งห้ามการจัดการประท้วงได้

แม้ว่าการประท้วงจะอยู่ภายใต้ระบบแจ้งล่วงหน้า (มิใช่ระบบขออนุญาต) แต่ภายใต้เงื่อนไขบางประการ เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถห้ามการประท้วงได้ ดังนั้น แม้จะไม่มี “การประท้วงที่ได้รับการอนุญาต” แต่อาจจะมี “การประท้วงที่ถูกห้าม” เพราะขัดกับหลักเกณฑ์ที่กฎหมายบัญญัติไว้

ตามบทบัญญัติของมาตรา L2212-2 ประมวลกฎหมายปกครองท้องถิ่น (Code général des collectivités territoriales) นายกเทศมนตรีเป็นผู้มีอำนาจในการรักษาความสงบเรียบร้อยความมั่นคงปลอดภัยสาธารณะในเขตเทศบาล รวมทั้งอำนาจในการห้ามการจัดการประท้วงด้วย ถ้านายกเทศมนตรีเห็นว่าการประท้วงจะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย นายกเทศมนตรีมีอำนาจ

ออกคำสั่งห้ามการประท้วง โดยต้องแนบคำสั่งห้ามการประท้วงไปกับแผนการจัดการประท้วง เพื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาภายใน 24 ชั่วโมง ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจออกคำสั่งห้ามการจัดการประท้วงหรือเพิกถอนคำสั่งห้ามการจัดการประท้วงของนายกเทศมนตรี

ในจังหวัดที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจในการรักษาความสงบเรียบร้อย (villes instituées de police d'Etat) ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจในการห้ามการจัดการประท้วงส่วนในกรุงปารีส ผู้บัญชาการตำรวจปารีสมีอำนาจออกคำสั่งห้ามการประท้วง

รัฐบัญญัติ n°2000-321 ลงวันที่ 12 เมษายน ค.ศ. 2000 ว่าด้วยสิทธิของ พลเมืองในความสัมพันธ์กับฝ่ายปกครอง มาตรา 24 กำหนดให้เจ้าหน้าที่ที่ต้องเคารพหลักการฟังความสองฝ่าย โดยต้องเปิดโอกาสให้มีการโต้แย้งแสดงเหตุผลเป็นลายลักษณ์อักษรก่อนมีคำสั่งทางปกครองที่กระทบต่อสิทธิของประชาชนในทางลบ ซึ่งรวมถึงคำสั่งห้ามการประท้วง อย่างไรก็ตาม วรรคสองของมาตราเดียวกันยกเว้นให้ฝ่ายปกครองไม่ต้องเปิดโอกาสให้โต้แย้งในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน ศาลปกครองของฝรั่งเศสยอมรับว่าเข้าข่ายกรณีจำเป็นเร่งด่วน กรณีที่เจ้าหน้าที่มีเวลาน้อยกว่า 10 วัน เพื่อมีคำสั่งห้ามการประท้วงและออกมาตรการต่าง ๆ เพื่อบังคับการให้เป็นไปตามคำสั่งดังกล่าว (CE, 25/06/2003, Association SOS tout-petit)

มาตรา 1 แห่งรัฐบัญญัติลงวันที่ 11 กรกฎาคม ค.ศ. 1979 กำหนดให้เจ้าหน้าที่ต้องระบุนเหตุผลในคำสั่งห้ามการประท้วงซึ่งต้องประกอบไปด้วยความเสี่ยงที่การประท้วงนั้นๆ จะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย (เช่น การที่การประท้วงครั้งก่อนของบุคคลกลุ่มนี้ก่อให้เกิดความวุ่นวาย หรือมีการประท้วงต่อต้านจากฝ่ายที่มีความเห็นต่าง ฯลฯ) และปัญหาในการรักษาความสงบเรียบร้อย (เช่น เนื่องจากมีกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่เพียงพอ สถานที่ไม่เอื้อต่อการรักษาความปลอดภัยของผู้เข้าร่วมและบุคคลอื่น)

เมื่อนายกเทศมนตรีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่งห้ามการประท้วง จะต้องแจ้งคำสั่งห้ามการประท้วงพร้อมเหตุผลไปยังผู้ลงนามในหนังสือแจ้งโดยทันที ตามที่อยู่ของผู้ลงนามได้ระบุไว้ ถ้าไม่มีการแจ้งคำสั่งห้ามเจ้าหน้าที่ไม่สามารถลงโทษผู้จัดการประท้วงได้

เจ้าหน้าที่อาจไม่ห้ามการจัดการประท้วงทั้งหมด แต่ห้ามเพียงการเดินขบวนประท้วงบางส่วน เช่น บนถนนบางสาย หรือเจ้าหน้าที่อาจเจรจากับผู้จัดการประท้วง เช่น ให้ปรับเปลี่ยนเส้นทางการเดินขบวนเพื่อหลีกเลี่ยงการออกคำสั่งห้ามจัดการประท้วงและผู้จัดมักจะทำตาม

ในทางปฏิบัติ ในระยะแรกฝ่ายปกครองบังคับใช้บทบัญญัติเกี่ยวกับการจำกัดเสรีภาพในการประท้วงอย่างเข้มงวด หนังสือเวียนของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยลงวันที่ 27 ตุลาคม ค.ศ. 1935 (circulaire dite Paganon) เกี่ยวกับการบังคับใช้รัฐกฤษฎีกาที่มีผลเทียบเท่ารัฐบัญญัติ ลงวันที่ 23 ตุลาคม ค.ศ. 1935 ระบุว่า “นายกเทศมนตรีและผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถห้ามการ

ประท้วง ทุกประเภทที่อาจจะก่อให้เกิดความวุ่นวายที่จะกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง” ซึ่งความเข้มงวดดังกล่าวเกี่ยวเนื่องกับเหตุการณ์การก่อจลาจลครั้งรุนแรง วันที่ 6 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1934 ซึ่งเป็นที่มาของการตรารัฐกฤษฎีกา ค.ศ. 1935 เช่นกัน

ต่อมาหนังสือเวียนของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 5 เมษายน ค.ศ. 1979 (circulaire dite Bonnet) ระบุเงื่อนไขของการห้ามการประท้วงที่ใช้บังคับในปัจจุบัน โดยหนังสือเวียนฉบับดังกล่าวระบุว่า “ฝ่ายนิติบัญญัติ เห็นว่าการประท้วงเป็นการแสดงออกทางความคิดเห็นหรือข้อเรียกร้องของประชาชนโดยชอบธรรม การที่กฎหมายไม่ได้ห้ามการประท้วงหมายความว่ากฎหมายยอมรับผลกระทบบางส่วนเป็นการชั่วคราวของการประท้วงต่อประชาชนคนอื่น ๆ อย่างไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมการประท้วงมีสิทธิคาดหวังให้เจ้าหน้าที่ของรัฐควบคุมไม่ให้เกิดเหตุการณ์รุนแรง เจ้าหน้าที่ที่ต้องศึกษาเงื่อนไขของการประท้วงกับผู้จัดการประท้วง โดยเฉพาะเกี่ยวกับสถานที่รวมตัว เส้นทางการเดินทาง และช่วงเวลาเจ้าหน้าที่ต้องเสนอให้ผู้จัดเปลี่ยนแปลงรูปแบบการประท้วงในกรณีเห็นว่า การประท้วงอาจก่อให้เกิดปัญหาความไม่ปลอดภัย ความไม่สงบเรียบร้อย หากผู้จัดการประท้วงไม่ปฏิบัติตาม และถ้าข้อมูลที่เจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งแสดงให้เห็นว่าการประท้วงดังกล่าวสอดคล้องว่าจะก่อให้เกิดความวุ่นวายที่ไม่สามารถควบคุมได้ เนื่องจากกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่เพียงพอ นายกเทศมนตรีหรือผู้ว่าราชการจังหวัด ต้องออกคำสั่งห้ามการจัดการประท้วง” จะเห็นได้ว่าเจ้าหน้าที่ต้องทำการเจรจา กับผู้จัดการประท้วงก่อน เฉพาะในกรณีที่ผู้จัดปฏิเสธที่จะเปลี่ยนแปลงแผนการ เดินทางและการประท้วงจะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย เจ้าหน้าที่จึงควรออกคำสั่งห้ามการประท้วง

ศาลปกครองมีอำนาจควบคุมตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งห้ามการประท้วงของเจ้าหน้าที่ของรัฐในภายหลัง¹⁴

3.4) บทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้องกับการประท้วง

ในกรณีที่การชุมนุมสาธารณะและการประท้วงก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย การชุมนุมสาธารณะและการประท้วงดังกล่าวจะไม่ได้ได้รับการรับรองโดยกฎหมายอีกต่อไป และจะถือว่าเป็นการชุมนุมที่ไม่สงบ ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถใช้กำลังสลายการชุมนุมก่อความไม่สงบนี้ได้ กรณีมีการขัดขวางการประท้วง

มาตรา 431-1 แห่งประมวลกฎหมายอาญาบัญญัติว่าการกระทำใดๆ โดยรวมกลุ่มกันและมีการข่มขู่ที่เป็นการขัดขวางการแสดงออกซึ่งเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การทำงาน การสมาคม การชุมนุม การเดินทางประท้วง หรือ การอภิปรายของรัฐสภา ต้องระวางโทษจำคุก

¹⁴ สมชาย ปราศิลปะกุล และคณะ. อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 9. หน้า 116-120.

1 ปี และโทษปรับ 15,000 ยูโร และ หากมีการใช้ความรุนแรงหรือทำลายทรัพย์สินด้วยต้องระวางโทษเพิ่มขึ้นเป็นจำคุก 3 ปี และโทษปรับ 45,000 ยูโร

มาตรา 431-2 แห่งประมวลกฎหมายอาญากำหนดโทษเพิ่มเติมสำหรับบุคคลที่ทำการขัดขวางการใช้เสรีภาพตามมาตรา 431-1 กล่าวคือ ถูกเพิกถอนสิทธิทางการเมืองและทางแพ่ง ถูกห้ามรับราชการ ถูกห้ามพกพาอาวุธเป็นระยะเวลา ไม่เกิน 5 ปี

กรณีฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ในการประท้วง

ผู้ใดจัดให้มีการประท้วงบนถนนสาธารณะโดยไม่ดำเนินการแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบล่วงหน้าตามที่กฎหมายกำหนด หรือจัดให้มีการประท้วงบนถนนสาธารณะหลังจากที่เจ้าหน้าที่สั่งห้ามการประท้วง หรือแจ้งรายละเอียดของการประท้วง ไม่ครบถ้วนหรือให้รายละเอียดที่ไม่เป็นความจริงเพื่อปิดบังวัตถุประสงค์ของ การประท้วง ต้องระวางโทษจำคุก 6 เดือน และ โทษปรับ 7,500 ยูโร

กรณีเข้าร่วมการชุมนุมสาธารณะหรือการประท้วง โดยผิดกฎหมาย

การเข้าร่วมการชุมนุมสาธารณะหรือการประท้วงโดยพกพาอาวุธ ผู้ชุมนุมอาจจะต้องระวางโทษจำคุก 3 ปี และโทษปรับ 45,000 ยูโร

นอกจากนั้นผู้นั้นยังอาจถูกเพิกถอนสิทธิทางการเมืองและทางแพ่ง ถูกจำกัดเขตไม่ให้ปรากฏตัวในบางสถานที่โดยศาล ถูกห้ามมิให้พกพาอาวุธเป็นเวลา 5 ปี และถูกริบอาวุธ กรณีชาวต่างชาติ อาจถูกเนรเทศจากประเทศฝรั่งเศส เป็นการถาวรหรือเป็นเวลาอย่างน้อย 10 ปี

การชุมนุมก่อความไม่สงบ

ประมวลกฎหมายอาญานิยาม “การชุมนุมก่อความไม่สงบ”¹⁵ (attroupement) หมายถึง การรวมตัวกันของกลุ่มคนบนถนนสาธารณะหรือ ในพื้นที่สาธารณะที่อาจก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถใช้กำลังสลายการชุมนุมก่อความไม่สงบนี้ได้ หลังจากมีการเตือนให้สลายการชุมนุม แล้ว 2 ครั้ง และผู้เข้าร่วมชุมนุมไม่ปฏิบัติตาม

ประมวลกฎหมายอาญากำหนดโทษทางอาญาแก่ผู้เข้าร่วมการชุมนุมก่อความไม่สงบ (ความผิดมัชฌิมโทษ) โดยผู้เข้าร่วมการชุมนุมก่อความไม่สงบ โดยพกพาอาวุธจะต้องระวางโทษจำคุก 3 ปี และโทษปรับ 45,000 ยูโร และ ถ้าผู้ชุมนุมเจตนาปิดบังใบหน้าเพื่อปกปิดรูปพรรณจะต้องระวางโทษจำคุก 5 ปี และ โทษปรับ 75,000 ยูโร

หลังจากเจ้าหน้าที่มีการเตือนให้สลายการชุมนุมแล้ว 2 ครั้ง หากผู้ชุมนุมที่ไม่พกพาอาวุธยังจงใจเข้าร่วมการชุมนุมต่อไปอีก ผู้ชุมนุมอาจจะต้องระวางโทษจำคุก 1 ปี และโทษปรับ 15,000 ยูโร

¹⁵ ปกติดา นิภาวรรณ. (2553). “กฎหมายว่าด้วยการชุมนุมสาธารณะของประเทศฝรั่งเศส (ตอนที่ 1).” *วารสารกฎหมายปกครอง*, 1(3). หน้า 98-105.

โร และอาจจะต้องระวางโทษจำคุก 3 ปี และโทษปรับ 45,000 ยูโร ถ้าผู้ชุมนุมเจตนาปิดบังใบหน้า เพื่อปกปิดรูปพรรณ ในกรณีที่มีการพกพาอาวุธ ผู้ฝ่าฝืนคำเตือนเข้าร่วมการชุมนุมต่อไปจะต้อง ระวางโทษจำคุก 5 ปี และโทษปรับเป็น 75,000 ยูโร

ส่วนผู้ที่ปลุกกระดมโดยตรงให้มีการชุมนุมก่อความไม่สงบโดยใช้อาวุธ ไม่ว่าจะโดยการ ป่าวร้องหรือแถลงการณ์ในที่สาธารณะ โดยการตีประกาศหรือแจกจ่ายข้อความ รวมทั้งวิธีการ สื่อสารอื่น ๆ ด้วยการเขียน คำพูด และภาพ ผู้นั้นจะต้องระวางโทษจำคุก 1 ปี และโทษปรับ 15,000 ยูโร และหากการปลุกกระดมนั้นเกิดผล โทษจำคุกจะเพิ่มขึ้นเป็น 7 ปี และโทษปรับ 100,000 ยูโร

บุคคลธรรมดาที่กระทำผิดตามมาตรา 431-5 และ 431-6 แห่งประมวลกฎหมายอาญา (การ จงใจเข้าร่วมการชุมนุมหลังมีคำเตือนให้สลายการชุมนุม โดย พกพาอาวุธ และการปลุกกระดม โดยตรงให้มีการชุมนุมก่อความไม่สงบโดยใช้อาวุธ) อาจถูกเพิกถอนสิทธิทางการเมืองและทางแพ่ง หรือถูกจำกัดเขตไม่ให้ปรากฏตัว ในบางสถานที่โดยศาล และต้องถูกห้ามมิให้พกพาอาวุธเป็นเวลา 5 ปี และถูกริบอาวุธ ในกรณีชาวต่างชาติ ผู้นั้นอาจเนรเทศจากประเทศฝรั่งเศสเป็นการถาวรหรือ เป็นเวลาอย่างน้อย 10 ปี¹⁶

3.2.2 กฎหมายการชุมนุมสาธารณะของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

เสรีภาพในการชุมนุมและการเดินขบวนของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ได้รับการรับรอง ภายใต้อัตนบัตรระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพที่สาธารณรัฐเยอรมนีเป็นภาคี เช่น กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง สหประชาชาติ 1966 (International Covenant on civil and Political Right 1966) ข้อ 21¹⁷ และอนุสัญญายุโรปว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและ เสรีภาพขั้นพื้นฐาน สหประชาชาติ 1950 (European Convention on Human Rights : ECHR) มาตรา 11¹⁸ ข้อตกลงระหว่างประเทศทั้งสองฉบับต่างให้การรับรองเสรีภาพในการชุมนุมสาธารณะโดยสงบ

¹⁶ สมชาย ปราศิลปะกุล และคณะ. อังแล้วเชิงจรดที่ 9. หน้า 120-122.

¹⁷ International Covenant on civil and Political Right 1966

ARTICLE 21

The right of peaceful assembly shall be recognized. No restrictions may be placed on the exercise of this right other than those imposed in conformity with the law and which are necessary in a democratic society in the interests of national security or public safety, public order (*ordre public*), the protection of public health or morals or the protection of the rights and freedoms of others.

¹⁸ European Convention on Human Rights : ECHR.

Article 8 [Freedom of assembly]

(1) All Germans shall have the right to assemble peacefully and unarmed without prior notification or permission.

การประชุมเป็นสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของพลเมืองตามมาตรา 8 รัฐธรรมนูญสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ซึ่งบัญญัติว่า ชาวเยอรมันมีสิทธิในการชุมนุมกันโดยสงบและปราศจากอาวุธโดยไม่ต้องแจ้งล่วงหน้า หรือได้รับอนุญาต ซึ่งการจำกัดสิทธิดังกล่าวจะกระทำได้ก็แต่โดยอาศัยอำนาจแห่งกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวกับการชุมนุม¹⁹ ซึ่งรัฐบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวนแห่งสหพันธ์รัฐ (Gesetz über Versammlungen und Aufzüge Versammlungsgesetz (VersG)) ลงวันที่ 15 พฤศจิกายน ค.ศ. 1978 ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการชุมนุมและการเดินขบวนอันเป็นการรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้เข้าร่วมชุมนุมและบุคคลที่อาจถูกระทบจากการชุมนุมหรือเดินขบวน

รัฐบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวนแห่งสหพันธ์รัฐ (Gesetz über Versammlungen und Aufzüge Versammlungsgesetz (VersG))

รัฐบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวนแห่งสหพันธ์รัฐ (Gesetz über Versammlungen und Aufzüge Versammlungsgesetz (VersG)) ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการชุมนุมและการเดินขบวนเป็น 4 ส่วน ได้แก่ หลักเกณฑ์ทั่วไปเกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะ หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะในพื้นที่จำกัด หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะในพื้นที่เปิดโล่งและการเดินขบวน และบทลงโทษ ซึ่งมีข้อสังเกตว่าเสรีภาพในการชุมนุมตามมาตรา 8 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันกำหนดให้เป็นเสรีภาพเฉพาะพลเมืองเยอรมันเท่านั้น ซึ่งได้แก่บุคคลที่มีสัญชาติเยอรมันโดยไม่แบ่งแยกผู้เยาว์ นิติบุคคล หรือการรวมกลุ่มที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล แต่รัฐบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวนแห่งสหพันธ์รัฐ (VersG) ใช้บังคับแก่คนทุกคน ซึ่งการชุมนุมของบุคคลที่ไม่มีสัญชาติเยอรมันก็ได้รับความคุ้มครองในฐานะเสรีภาพทั่วไป²⁰ รัฐบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวนแห่งสหพันธ์รัฐ (VersG) สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1) ประเภทของการชุมนุม

(2) In the case of outdoor assemblies, this right may be restricted by or pursuant to a law.

¹⁹ The Basic Law of the Federal Republic of Germany (revised edition : 31 December 1961)

Article 8 [Freedom of assembly] (1) All Germans shall have the right to assemble peacefully and unarmed without prior notification or permission.

(2) In the case of outdoor assemblies, this right may be restricted by or pursuant to a law.

²⁰ วรณารี สิงโต.(2553) “กฎหมายเกี่ยวกับการชุมนุมและการเดินขบวนและการบังคับทางปกครองตามคำสั่งศาลปกครองและการเดินขบวนในระบบกฎหมายเยอรมัน”. *วารสารกฎหมายปกครอง*, 1(3). หน้า 109.

รัฐบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวนแห่งสหพันธรัฐ(VersG) มาตรา 2²¹ กำหนดการชุมนุมเป็น 2 ประเภท คือ

1.1) การชุมนุมในพื้นที่เปิดโล่ง หมายถึง การชุมนุมอย่างเปิดเผยในสถานที่ที่ไม่มีหลังคา กั้นหรือกำแพงกำหนดขอบเขตของสถานที่ เช่น บนถนน

1.2) การชุมนุมในพื้นที่จำกัด หมายถึง การชุมนุมเปิดเผยในสถานที่ที่มีรั้วหรือกำแพง ล้อมรอบด้านข้างและด้านบนมีหลังคา เช่น ภายในห้องประชุม หรือเต็นท์ที่มีพลาสติกบุทั้ง 4 ด้าน ซึ่งจะตรงข้ามกับการชุมนุมในพื้นที่เปิดโล่ง อย่างไรก็ตามมีข้อพิจารณาเกี่ยวกับการชุมนุมในสถานที่ที่ไม่มีหลังคา เช่น สนามกีฬาที่มีกำแพงล้อมรอบแต่มีหลังคาคลุมอัศจรรย์เพียงบางส่วน และตรงกลางสนามจะเปิดโล่งถือว่าเป็นการชุมนุมสาธารณะในพื้นที่จำกัดหรือไม่ จึงควรต้องพิจารณาจากวัตถุประสงค์ในการแยกกำหนดเกณฑ์ระหว่างการชุมนุมในพื้นที่เปิดโล่งและการชุมนุมสาธารณะในพื้นที่จำกัด เนื่องจากกลุ่มผู้เข้าร่วมชุมนุมสาธารณะในสถานที่เปิดโล่งที่ไม่มีรั้วรอบขอบชิดมีโอกาสที่จะเคลื่อนขบวนซึ่งอาจทำให้เกิดการกระทำกระทบกระทั่งหรือรบกวนสิทธิของผู้อื่น หรือมีความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดอันตรายมากเป็นพิเศษ อีกทั้งการพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ระหว่างการชุมนุมสาธารณะในพื้นที่เปิดโล่งและการชุมนุมสาธารณะในพื้นที่จำกัด มิได้มีวัตถุประสงค์เกี่ยวข้องกับการป้องกันมิให้ผู้ชุมนุมเปียกฝน ดังนั้น การชุมนุมในสนามกีฬาที่มีกำแพงล้อมรอบแต่ไม่มีหลังคาก็จะเป็นการชุมนุมสาธารณะในพื้นที่จำกัดเนื่องจากสภาพกลุ่มผู้ชุมนุมไม่อาจเคลื่อนขบวนไปยังสถานที่อื่นได้

2) การจำกัดเสรีภาพในการชุมนุม

รัฐบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวนแห่งสหพันธรัฐ(VersG) มาตรา 8 กำหนดวิธีการจำกัดเสรีภาพในการชุมนุมไว้ 2 กรณี ได้แก่ การแจ้งหรือขออนุญาต โดยการชุมนุมในพื้นที่เปิดโล่งเท่านั้นที่อาจถูกจำกัดโดยบทบัญญัติของกฎหมาย หรือโดยเหตุบทบัญญัติของกฎหมายซึ่งมาตรา 14 รัฐบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวนแห่งสหพันธรัฐ(VersG) กำหนดให้การจัดการชุมนุมสาธารณะในพื้นที่เปิดโล่งต้องแจ้งการชุมนุม สำหรับการชุมนุมในพื้นที่จำกัดได้รับการยกเว้น ไม่ถูกจำกัดโดยบทบัญญัติของกฎหมาย เนื่องจากการชุมนุมที่ถูกจำกัดด้วยพื้นที่ย่อมมีโอกาสน้อยที่จะถูกรบกวนจากภายนอก หรือก่อความเสียหายแก่บุคคลอื่น

²¹ Article 2 [Personal freedoms]

(1) Every person shall have the right to free development of his personality insofar as he does not violate the rights of others or offend against the constitutional order or the moral law.

(2) Every person shall have the right to life and physical integrity. Freedom of the person shall be inviolable. These rights may be interfered with only pursuant to a law.

หรือเป็นเป้าหมายของการก่ออันตรายหรือเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่น อย่างไรก็ตามการชุมนุมในพื้นที่จำกัด ต้องอยู่ภายใต้ข้อจำกัดที่มีได้กำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร แต่เป็นผลมาจากการตีความกฎหมายพื้นฐานตามหลักความเป็นเอกภาพของรัฐธรรมนูญ ซึ่งเรียกว่าการจำกัดของสิทธิตามรัฐธรรมนูญ โดยการใชสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของบุคคลหนึ่งจะต้องไม่กระทบหรือขัดแย้งกับการใช้สิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของบุคคลอื่นเกินสมควร²²

3) ข้อจำกัดระยะเวลาในการชุมนุม

รัฐบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวนแห่งสหพันธรัฐ (VersG) ไม่ปรากฏบทบัญญัติของกฎหมายที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ในการตั้งข้อจำกัดเกี่ยวกับการชุมนุมและการเดินขบวนภายหลังจากได้เริ่มการชุมนุมไปแล้ว ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธรัฐและศาลปกครอง Greifswald เคยมีคำวินิจฉัยว่าการตั้งข้อจำกัดเกี่ยวกับการชุมนุมและการเดินขบวนอาจดำเนินการภายหลังจากที่ได้มีการชุมนุมหรือการเดินขบวนไปแล้วก็ได้ เมื่อปรากฏว่าการดำเนินการชุมนุมอาจกระทบต่อความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง²³

4) เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบในการชุมนุมสาธารณะและเดินขบวน

เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในกระบวนการจัดการชุมนุมตามกฎหมายทั่วไปคือเจ้าหน้าที่ตำรวจ มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง (Polizei- und Ordnungsrecht) ในกรณีที่ รัฐบัญญัติว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวนแห่งสหพันธรัฐ (VersG) มิได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้เป็นการเฉพาะ เจ้าหน้าที่อาจตั้งข้อจำกัดเกี่ยวกับการชุมนุมและการเดินขบวน เมื่อปรากฏอย่างชัดเจนว่ากลุ่มผู้เข้าร่วมการชุมนุมจะก่อความรุนแรงในการชุมนุม โดยกำหนดให้กลุ่มผู้ประท้วงรายงานตัวและแจ้งระยะเวลาในการจัดการชุมนุมที่ชัดเจนต่อเจ้าหน้าที่ในท้องที่ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ขณะนั้น

เจ้าหน้าที่มีอำนาจตามหลักกฎหมายทั่วไปในการรักษาความสงบเรียบร้อย โดยการให้แสดงตน การตรวจค้น การรักษาความปลอดภัย หรือการจับกุม (Gewahrsam) โดยปกติจะใช้เพื่อระงับการประท้วงที่ใช้ความรุนแรง เช่น กลุ่ม Hooligans ที่เข้าชมการแข่งขันฟุตบอล ซึ่งรัฐบัญญัติว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวนแห่งสหพันธรัฐเยอรมนี กำหนดมาตรการในการรักษาความสงบเรียบร้อยเพื่อป้องกันอันตรายเกี่ยวกับการชุมนุมสาธารณะก่อนที่จะใช้มาตรการสลายการชุมนุม ซึ่งเจ้าหน้าที่อาจดำเนินการสลายการชุมนุมซึ่งเป็นมาตรการในการรักษาความสงบเรียบร้อยในขณะเดียวกัน การระงับการชุมนุมไม่ถือว่าเป็นการยุติการชุมนุมหรือทำให้การชุมนุมสิ้นสุดลง แต่การระงับการชุมนุมเป็นการจำกัดการดำเนินการชุมนุมเป็นการชั่วคราวและผู้นำการชุมนุม

²² วรรณรี สิงโต. อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 20. หน้า 110.

²³ คำพิพากษา BVerfGE 69, 315/353; OVG Greifswald, NJ 1999, 104; quoted from Pieroth / Schlink / Kniesel, police and administrative law, §22 Rn.15.

สามารถดำเนินการชุมนุมต่อไปได้เมื่ออันตรายผ่านพ้นไปแล้วหรือกำหนดระยะเวลาเริ่มต้นใหม่สำหรับการชุมนุมที่ถูกระงับ

5) การแจ้งการชุมนุม

5.1) ต้องมีหนังสือแจ้งบอกกล่าวเจ้าหน้าที่

ผู้ที่ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะในพื้นที่เปิดโล่ง หรือการชุมนุมสาธารณะที่มีการเดินขบวนร่วมด้วยต้องแจ้งการชุมนุมด้วยวาจาทางโทรศัพท์ หรือเป็นลายลักษณ์อักษรทางโทรสาร หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ โดยผู้ที่ประสงค์จะจัดให้มีการชุมนุมต้องระบุเวลาและสถานที่ที่จะจัดการชุมนุม รวมทั้งวัตถุประสงค์ที่จะจัดการชุมนุมหรือเดินขบวน และชื่อบุคคลที่รับผิดชอบนำการชุมนุมหรือการเดินขบวนด้วย ซึ่งการแจ้งการชุมนุมหรือการเดินขบวนเป็นหน้าที่ของผู้จัดการชุมนุมหรือเดินขบวนตามกฎหมาย²⁴

การแจ้งการชุมนุมเป็นเงื่อนไขในการจัดการชุมนุม จึงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามรัฐบัญญัติว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวนแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ดังนั้น การบอกกล่าวแต่เพียงอย่างเดียวไม่ถือว่าเป็นการแจ้งการชุมนุม มีข้อสังเกตว่า การแจ้งการชุมนุมมิได้เป็นการขออนุญาตจัดการชุมนุม เนื่องจากเสรีภาพในการชุมนุม ได้รับการรับรองตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ อันไม่อาจต้องห้ามเพียงเพราะการไม่อนุญาตของเจ้าหน้าที่ ด้วยเหตุนี้ จึงไม่ปรากฏบทบัญญัติเกี่ยวกับการขออนุญาตชุมนุม ตามรัฐบัญญัติว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวนแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี รวมทั้งการใช้สถานที่สาธารณะเพื่อจัดการชุมนุมสาธารณะ ก็ไม่จำเป็นต้องได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการจราจร เนื่องจากการชุมนุมเป็นการใช้สถานที่สาธารณะตามปกติที่ประชาชนทั่วไปสามารถใช้ร่วมกัน (kommunikativer Gemeindegebrauch)²⁵

5.2) ระยะเวลาในการทำหนังสือแจ้งบอกกล่าวเจ้าหน้าที่

รัฐบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวนแห่งสหพันธ์รัฐ (VersG) มาตรา 14 กำหนดให้ ผู้ที่มีความมุ่งหมายจะจัดการชุมนุมสาธารณะในพื้นที่เปิดโล่ง หรือการชุมนุมสาธารณะที่มีการเดินขบวนร่วมด้วยต้องแจ้งการชุมนุมหรือการเดินขบวนต่อเจ้าหน้าที่อย่างช้าภายในสี่สิบ

²⁴ กรภัทร นามรักษ์กิตติ. (2559). *ปัญหาการใช้สิทธิและเสรีภาพในการชุมนุมสาธารณะ ตามกฎหมายการชุมนุมสาธารณะ*. สารนิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. หน้า 124-125.

²⁵ Law on assemblies and processions (Assembly Act) § 14 gathering

(1) Any person who intends to hold a public meeting in the open air or a lift, has the latest 48 hours before the announcement of the competent authority, indicating the object to sign the General Assembly or the elevator.

แปดชั่วโมงก่อนเริ่มชุมนุมหรือเดินขบวน ซึ่งอาจแจ้งการชุมนุมหรือการเดินขบวนด้วยวาจาทางโทรศัพท์ หรือเป็นลายลักษณ์อักษรทางโทรสารหรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์²⁶

5.3) วิธีการของเจ้าหน้าที่ของรัฐเมื่อได้รับเมื่อได้รับหนังสือแจ้งการบอกกล่าวแล้ว

เนื่องจากเสรีภาพในการชุมนุมได้รับการรับรองตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญอันไม่อาจต้องห้าม เพียงเพราะการไม่อนุญาตของเจ้าหน้าที่ ด้วยเหตุนี้ จึงไม่ปรากฏบทบัญญัติเกี่ยวกับการขออนุญาตชุมนุม ตามรัฐบัญญัติว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวนแห่งสหพันธรัฐเยอรมนี รวมทั้งการใช้สถานที่สาธารณะเพื่อจัดการชุมนุมสาธารณะ และไม่จำเป็นต้องได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการจราจร เนื่องจากการชุมนุมเป็นการใช้สถานที่สาธารณะตามปกติที่ประชาชนทั่วไปสามารถใช้ร่วมกันเพื่อการติดต่อสื่อสาร

6) ข้อจำกัดสถานที่ในการชุมนุม

รัฐบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวนแห่งสหพันธรัฐ (VersG) มาตรา 15 วรรคหนึ่ง²⁷ ได้กำหนดให้อำนาจเจ้าหน้าที่ในการตั้งข้อจำกัดเกี่ยวกับการชุมนุมและการเดินขบวนแก่ผู้จัดการชุมนุมเพื่อป้องกันอันตรายต่อความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองที่อาจเกิดจากการชุมนุมหรือการเดินขบวนไว้ นอกจากนี้มาตรา 15 วรรคสอง²⁸ กำหนดให้อนุสรณ์สถานแห่งสหภาพยุโรปเพื่อรำลึกถึงชาวยิวที่ถูกฆาตกรรมซึ่งตั้งอยู่ในกรุงเบอร์ลินเป็นสถานที่ที่เจ้าหน้าที่อาจห้ามการเข้าไปชุมนุมหรือเดินขบวนหรือตั้งข้อจำกัดเกี่ยวกับการชุมนุมและการเดินขบวนได้

²⁶ Law on assemblies and processions (Assembly Act) § 14 gathering

(1) Any person who intends to hold a public meeting in the open air or a lift, has the latest 48 hours before the announcement of the competent authority, indicating the object to sign the General Assembly or the elevator.

²⁷ Law on assemblies and processions (Assembly Act) § 15

(1) The competent authority may, the Assembly or the elevator or prohibit certain requirement saddictive, if according to the time of adoption of the available recognizable circumstances the public Safety and order in carrying out of the Assembly or of the elevator is at immediate risk.

²⁸ (2) A meeting or a lift can in particular be prohibited or subject to certain conditions be made if

1. the Assembly or the elevator takes place in a place of historical as a memorial of outstanding, of national importance to the victims of inhumane treatment under the Nazi tyranny and despotism recalls, and

2. is to get to the time of the adoption of available concretely ascertainable circumstances that by the Assembly or the elevator is impaired the dignity of the victims. The Memorial to the Murdered Jews of Europe in Berlin is a place to sentence 1 no. 1. His delimitation follows from the Annex to this Act. Other plac-es to sentence 1 no. 1 and their differentiation are State law determines.

และแต่ละมลรัฐอาจกำหนดสถานที่ ในลักษณะเดียวกันและขอบเขตการจำกัดการชุมนุมหรือการเดินทางตามกฎหมายของมลรัฐได้

การห้ามการชุมนุมสาธารณะและเดินทางแห่งรัฐบัญญัติว่าด้วยการชุมนุมและการเดินทางแห่งสหพันธรัฐเยอรมนีอาจกระทำได้ในกรณีที่ผู้จัดการชุมนุมถูกจำกัดเสรีภาพในการชุมนุม หรือเมื่อมีการพกพาอาวุธหรือวัตถุที่มีลักษณะเดียวกันมาร่วมการชุมนุม หรือดำเนินการชุมนุมในลักษณะส่งเสริมความรุนแรงหรืออาจทำให้เกิดจลาจล หรือแสดงทัศนคติ หรือยินยอมให้แสดงความคิดเห็นที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับกระทำความผิดทางอาญา ซึ่งการสลายการชุมนุมจะต้องเป็นมาตรการสุดท้ายที่จะนำมาใช้เมื่อมาตรการอื่นไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากการสลายการชุมนุมเป็นมาตรการที่กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของพลเมืองอย่างรุนแรง เจ้าหน้าที่อาจใช้มาตรการอื่นๆ เพื่อควบคุมให้การชุมนุมเป็นไปอย่างสงบปลอดภัย เช่น การเคลื่อนย้ายหรือผลักดันกลุ่มผู้ชุมนุมเข้าไปอยู่ในพื้นที่จำกัด หรือห้ามการเคลื่อนขบวน หรือใช้เจ้าหน้าที่ดำเนินการโอบล้อมกลุ่มผู้ชุมนุม เป็นต้น

เหตุที่ทำให้เจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งสลายการชุมนุมสาธารณะและการเดินทางได้แก่ การใช้สิทธิเสรีภาพของพลเมืองต่อต้านการปกครองในระบบอบเสรีประชาธิปไตยโดยไม่ชอบและศาลรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธรัฐมีคำวินิจฉัยเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและขอบเขตของเสรีภาพขั้นพื้นฐานบุคคลดังกล่าวแล้ว หรือการรวมกลุ่มที่มีวัตถุประสงค์หรือการกระทำที่ขัดต่อบทบัญญัติของประมวลกฎหมายอาญา กฎเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ หรือสำนึกศีลธรรมอันดีของประชาชน ดังนี้²⁹

(1) การชุมนุมดำเนินไปด้วยความรุนแรง หรือก่อจลาจล หรือเกิดอันตรายโดยตรงต่อชีวิตและสุขภาพอนามัยของผู้เข้าร่วมการชุมนุม

(2) ผู้นำการชุมนุมไม่ห้ามบุคคลที่พกพาอาวุธหรือวัตถุที่มีลักษณะอย่างเดียวกันเข้าร่วมการชุมนุมโดยทันที หรือไม่ใส่ใจการดำเนินการเกี่ยวกับการห้ามเข้าร่วมการชุมนุม

(3) การดำเนินการชุมนุมที่เป็นความผิดตามกฎหมายอาญา หรือเมื่อการชุมนุมอาจเป็นการส่งเสริมหรือช่วยยู่ให้กระทำความผิดอาญาและผู้นำการชุมนุมไม่ดำเนินการเพื่อยุติการกระทำดังกล่าวโดยทันที

เหตุที่ทำให้เจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งสลายการชุมนุมสาธารณะและการเดินทางได้แก่

(1) การชุมนุมหรือการเดินทางที่ไม่มีการแจ้งการชุมนุม หรือมีการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของการชุมนุมหรือการเดินทางแตกต่างจากข้อเท็จจริง

²⁹ Law on assemblies and processions (Assembly Act) § 18

(3) The police can exclude participants, who disrupt order grossly, by the Assembly.

(2) ผู้จัดการชุมนุมไม่ปฏิบัติตามข้อจำกัดเกี่ยวกับการชุมนุมและการเดินขบวนสำหรับผู้นำการชุมนุมหรือผู้เข้าร่วมการชุมนุมต้องปฏิบัติตามข้อจำกัดเกี่ยวกับการชุมนุมและการเดินขบวน ก็ต่อเมื่อได้รับแจ้งอย่างชัดเจนจากผู้จัดการชุมนุมเท่านั้น

(3) ปรากฏการณ์ที่อาจห้ามการชุมนุมตามมาตรา 15 วรรคหนึ่งและวรรคสอง³⁰ แห่งรัฐบัญญัติว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวนแห่งสหพันธรัฐเยอรมนีซึ่งเจ้าหน้าที่อาจดำเนินการสลายการชุมนุมหรือการเดินขบวนที่ต้องห้ามตามกฎหมาย ดังนั้น เหตุแห่งการชุมนุมเจ้าหน้าที่จึงต้องพิจารณาเกี่ยวกับการชุมนุมที่ต้องห้ามตามกฎหมายได้แก่

ก. การชุมนุมที่อาจเป็นอันตรายโดยตรงต่อความมั่นคงหรือความสงบของบ้านเมือง

ข. มีการชุมนุมบริเวณสถานที่ต้องห้ามซึ่งเป็นอนุสรณ์สถานในทางประวัติศาสตร์เพื่อรำลึกถึงบุคคลที่ถูกละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์โดยพรรคแรงงานสังคมนิยมแห่งชาติเยอรมันหรือพรรคนาซี เช่น อนุสรณ์สถานแห่งสหภาพยุโรปเพื่อรำลึกถึงชาวยิวที่ถูกฆาตกรรมซึ่งตั้งอยู่ในกรุงเบอร์ลิน หรือสถานที่ตามที่กฎหมายของมลรัฐกำหนด และการชุมนุมหรือการเดินขบวนกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลดังกล่าว

7) การอุทธรณ์คำสั่งการเกี่ยวกับการชุมนุมของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

คำสั่งสลายการชุมนุมหรือการเดินขบวนเป็นคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำการหรือละเว้นกระทำการใดๆ ซึ่งหากมีการฝ่าฝืนคำสั่งห้ามหรือคำสั่งสลายการชุมนุมเจ้าหน้าที่ก็มีอำนาจดำเนินการบังคับทางปกครองตามคำสั่งทางปกครองดังกล่าวได้ เพื่อปกป้องอันตรายที่กำลังจะเกิดขึ้นแก่ประชาชนหรือต่อความมั่นคงของรัฐ เจ้าหน้าที่อาจดำเนินการบังคับทางปกครอง โดยไม่ต้องออกคำสั่งห้ามหรือคำสั่งสลายการชุมนุมก่อนได้ แต่ต้องกระทำภายในขอบเขตที่กำหนดไว้ตามรัฐบัญญัติว่าด้วยการบังคับทางปกครองในชั้นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองแห่งสหพันธรัฐเยอรมนี

การโต้แย้งและตรวจสอบคำสั่งทางปกครองเกี่ยวกับการห้ามหรือการสลายการชุมนุมของเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการชุมนุมหรือการเดินขบวนย่อมเป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาคดีปกครอง ซึ่งกำหนดเกี่ยวกับการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองและการฟ้องคดีต่อศาลปกครองเพื่อตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งทางปกครองดังกล่าว โดยมาตรา 80 วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง กำหนดให้การอุทธรณ์หรือการฟ้องโต้แย้งคำสั่งทางปกครองมีผลเป็นการทุเลาการบังคับทางปกครอง

³⁰ § 29 (1) An administrative offense who as participants in a public meeting in the open air or of a lift a enforceable condition pursuant to § 15 para. 1 or 2 does not comply,

โดยการที่เจ้าหน้าที่ออกคำสั่งห้ามชุมนุมหรือดำเนินการสลายการชุมนุมอาจถือได้ว่าเป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่จะต้องดำเนินการโดยเร่งด่วนเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองและประโยชน์สาธารณะตามมาตรา 80 วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาดีปกครอง ดังนั้น การอุทธรณ์คำสั่งห้ามการชุมนุมหรือสลายการชุมนุมย่อมไม่มีผลเป็นการทุเลาการบังคับทางปกครองตามคำสั่งทางปกครองดังกล่าว เจ้าหน้าที่จึงสามารถดำเนินการสลายการชุมนุมได้ทันทีสำหรับการบังคับทางปกครอง

ในกรณีที่ศาลปกครองยกเลิกหรือเพิกถอนคำสั่งทางปกครองเกี่ยวกับการห้ามหรือสลายการชุมนุม และผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำร้องขอกลับคืนสู่ฐานะเดิม ศาลปกครองอาจมีคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการเยียวยาสิทธิของผู้รับคำสั่งทางปกครองให้กลับคืนสู่ฐานะเดิมได้ แต่ในกรณีที่สิทธิของผู้รับคำสั่งทางปกครองไม่อาจเยียวยาให้กลับคืนสู่ฐานะเดิมได้ เช่น การใช้อาวุธเพื่อสลายการชุมนุมประท้วง และศาลปกครองพิจารณาว่าการใช้มาตรการบังคับทางปกครองดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้เสียหายย่อมมีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายที่เกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่และค่าสินไหมทดแทนเพื่อเยียวยาความเสียหายอันเกิดจากการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายได้เช่นกัน

8) ผู้จัดการชุมนุม (Veranstalter) ผู้นำการชุมนุม (Leiter) อาสาสมัครจัดระเบียบการชุมนุม (ehrenamtlicher Ordner)

รัฐบัญญัติว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวนแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีกำหนดบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินการชุมนุมหรือการเดินขบวนไว้ 2 ประเภท ได้แก่ ผู้จัดการชุมนุม (Veranstalter) ซึ่งหมายถึง บุคคลที่ได้ชักชวนอย่างเปิดเผยให้มีการเข้าร่วมการชุมนุมสาธารณะหรือเดินขบวนและต้องแจ้งชื่อของตนเองในฐานะผู้จัดการชุมนุมสาธารณะหรือเดินขบวนในการชักชวนด้วย และผู้นำการชุมนุม (Leiter) โดยการชุมนุมสาธารณะต้องมีผู้นำการชุมนุมซึ่งอาจมาจากผู้จัดการชุมนุมนั่นเอง อย่างไรก็ตามผู้จัดการชุมนุมอาจมอบหมายให้ผู้อื่นรับผิดชอบนำการชุมนุมแทนตนเองในฐานะผู้นำการชุมนุมได้ นอกจากนี้ผู้นำการชุมนุมอาจจัดให้มีอาสาสมัครจัดระเบียบการชุมนุม (ehrenamtlicher Ordner) เพื่อช่วยเหลือในการดำเนินการชุมนุมได้ในจำนวนที่เหมาะสม โดยอาสาสมัครจัดระเบียบการชุมนุมต้องเป็นบุคคลที่บรรลุนิติภาวะ (อายุสิบแปดปีบริบูรณ์) และต้องสวมปลอกแขนสีขาวมี คำว่า “Ordner” ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในระหว่างการชุมนุม รวมถึงห้ามพกพาอาวุธหรือวัตถุอื่นที่มีลักษณะเดียวกันเข้าร่วมการชุมนุม

9) บทลงโทษเกี่ยวกับเสรีภาพในการชุมนุมของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

รัฐบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวนแห่งสหพันธ์รัฐ (VersG) ได้กำหนดฐานความผิดและโทษทางอาญาตามกฎหมายการชุมนุมสาธารณะ เนื่องจากฝ่ายนิติบัญญัติ

ของเยอรมนีมีเจตนารมณ์ที่จะใช้กฎหมายในการป้องปรามและจัดระเบียบการชุมนุมเพื่อป้องกันการใช้สิทธิขั้นพื้นฐานในการชุมนุมในทางที่ขัดต่อกฎหมายหรือก่อความวุ่นวายแก่สังคมหรือความสงบเรียบร้อยของประชาชน ซึ่งฐานความรับผิดชอบทางอาญาตามกฎหมายการชุมนุมสาธารณะมีดังนี้³¹

ความผิดฐานก่อการชุมนุม ตามกฎหมายการชุมนุมสาธารณะบัญญัติว่า “ผู้ใดใช้ความรุนแรงหรือข่มขู่หรือเป็นสาเหตุให้เกิดความรุนแรงอย่างร้ายแรงโดยมีเจตนาที่จะขัดขวางการชุมนุม ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกสามปี หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ความผิดฐานพกพาอาวุธไปชุมนุม ซึ่งหมายถึงอาวุธโดยสภาพและวัตถุใด ๆ ที่สามารถนำมาใช้เป็นอาวุธได้ด้วยวิธีการจัดตั้ง การจัดเตรียมหรือแจกจ่ายอาวุธต่างๆ ซึ่งความผิดฐานนี้ คือมีเจตนาที่จะพกพาอาวุธไปเพื่อกระทำความผิด และเจตนาที่กระทำความผิดโดยนำวัตถุอื่นใดมาใช้เป็นอาวุธ เช่น อุปกรณ์ที่ติดตั้งในรถยนต์ หน้ากากช่วยหายใจ พืนยาง เป็นต้น

ความผิดฐานแต่งตัวปกปิด โดยกระทำด้วยวิธีการใดๆ ที่เป็นการปลอมตัวหรือพรางตัว เช่น การใช้ผ้าพันคอคลุมหน้า การใส่เสื้อขนสัตว์ในฤดูร้อน การระบายสีตามตัว สวมวิกผม เป็นต้น ในความผิดฐานนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อห้ามมิให้ผู้ชุมนุมแต่งตัวปกปิดใบหน้าไม่ให้เห็น โดยความผิดฐานนี้จะเริ่มมีผลทางกฎหมายตั้งแต่ผู้ชุมนุมเดินทางไปเข้าร่วมชุมนุม

ความผิดฐานสวมเครื่องแบบในการชุมนุม ในความผิดฐานนี้กฎหมายมีเจตนารมณ์ที่จะลงโทษผู้ที่สวมเครื่องแบบ ซึ่งมีได้หมายความว่าถึงเครื่องแบบในความหมายทั่วไป เช่น เสื้อสีเขียวกันที่บ่งบอกถึงความเป็นกลุ่มเชื้อในลัทธิการเมือง เครื่องแบบทหารนาซี เป็นต้น ในบางกรณีการสวมเสื้อผ้าในที่สื่อถึงกลุ่มของการเมืองก็ไม่เป็นความผิด เช่น เสื้อที่มีโลโก้ของพรรคการเมือง ที่ถูกกฎหมายซึ่งมีผู้แทนอยู่ในรัฐสภาเยอรมนี

ความผิดฐานบีบบังคับหรือปิดล้อมหรือกีดขวาง ในความผิดฐานนี้กฎหมายมีวัตถุประสงค์ในการลงโทษผู้กระทำความผิดที่มีเจตนาบีบบังคับให้กระทำหรือไม่กระทำหรือให้การยอมรับการกระทำของผู้อื่นหรือบังคับด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่เป็นการกีดขวางทางอาญา ซึ่งในกรณีของความผิดฐานนี้ศาลได้มีคำพิพากษาในคดีหนึ่งว่า ในการที่ผู้เข้าร่วมชุมนุมในวิธีการนั่งประท้วงบนถนนเป็นการใช้กำลังบีบบังคับผู้สัญจรพาหนะบนท้องถนนจึงเป็นการกระทำความผิดฐานบีบบังคับ และมีคำสั่งให้ลงโทษผู้ชุมนุมที่นั่งประท้วงบนถนน แต่ต่อมาใน คริสต์ศักราช 1995 ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยกลับคำพิพากษาดังกล่าวว่าการนั่งบนถนนของผู้ชุมนุมไม่เป็นการบีบบังคับ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าการประท้วงและยึดพื้นที่ตามปกติฐานนี้ จึงไม่เป็นเหตุในการสลายการชุมนุม แต่จะเป็นความผิดต่อเมื่อผู้เข้าร่วมชุมนุมได้ก่อเหตุรุนแรงขึ้น เช่น การใช้โซ่ล่าม

³¹ ธรรมนูญ พิทยาภรณ์. (2554). “กฎหมายและคำสั่งศาลเกี่ยวกับการป้องกันการชุมนุมโดยละเมิดต่อกฎหมาย : ประสบการณ์ของต่างประเทศและประเทศไทย.” *ตุลพาท*. 2(41), 59 – 85.

ป้ายจราจร หรือรางรถไฟ เป็นต้น ซึ่งการกระทำแบบนี้ศาลรัฐธรรมนูญถือว่าผู้ร่วมชุมนุมได้ใช้กำลัง แต่ศาลรัฐธรรมนูญก็มีดุลพินิจที่จะลงโทษผู้ชุมนุมหรือไม่ก็ได้

3.2.3 กฎหมายการชุมนุมสาธารณะของสาธารณรัฐเกาหลี

ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) เป็นประเทศหนึ่งที่มีการพัฒนาประชาธิปไตยทางการเมืองการปกครองอย่างต่อเนื่องมาตลอดทศวรรษที่ 1990 เป็นต้นมา พัฒนาการประชาธิปไตยในเกาหลีใต้มีลักษณะค่อยเป็นค่อยไป และไม่ได้พัฒนาไปในทิศทางเดียวกันตลอดเวลา พัฒนาการทางการเมืองของประเทศเกาหลีใต้จึงเหมือนเดินไปข้างหน้าสองก้าวถอยหลังหนึ่งก้าว ถึงแม้ว่าเกาหลีใต้จะประสบความสำเร็จในการสถาปนาสถาบันทางประชาธิปไตยที่สำคัญ อันได้แก่สถาบันประธานาธิบดีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนและการจัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญ แต่วัฒนธรรมทางการเมืองแบบอำนาจนิยมที่ยังรากลึกลานหลายศตวรรษก็ไม่ได้เลือนหายไปจากสังคมแต่อย่างใด ระบอบประชาธิปไตยของประเทศเกาหลีใต้จึงมีการพัฒนาผสมผสานกันระหว่างระบอบประชาธิปไตยกับระบอบเผด็จการ ระหว่างตะวันตกและตะวันออก และภายหลังการพัฒนามากกว่าสองศตวรรษ ประเทศเกาหลีใต้ก็เข้าใกล้ยิ่งขึ้นกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและพ้นออกจากระบอบทหารและลัทธิอำนาจนิยมอย่างรวดเร็วกว่าประเทศประชาธิปไตยใหม่ ๆ หลายประเทศ รวมถึงประเทศไทย อย่างไรก็ตามก็ยังไม่อาจกล่าวได้ว่าประเทศเกาหลีใต้มีระบอบประชาธิปไตยที่แข็งแกร่งเทียบเท่ากับประเทศต้นแบบตะวันตก แต่ไม่อาจปฏิเสธได้ว่าเส้นทางการเดินของประเทศต้นแบบเหล่านั้นได้เดินทางมาไกลแล้ว³²

กระแสการปฏิรูปการเมืองการปกครองครั้งสำคัญเกิดขึ้นในยุคของประธานาธิบดีโรห์ แท วู³³ (2531-2534) รัฐบาล โรห์ แท วู ได้ทำการปฏิรูปกฎหมายรวมทั้งตรากฎหมายที่สนับสนุนคุ้มครองการใช้สิทธิเสรีภาพของประชาชนหลายฉบับ ได้แก่ กฎหมายจัดตั้งพรรคการเมือง กฎหมายที่รับรองสิทธิของประชาชนในการรวมตัวเป็นสมาคมและกฎหมายว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวน รวมทั้งมีการจัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญขึ้นเพื่อทำหน้าที่ปกป้องรัฐธรรมนูญและสิทธิเสรีภาพของประชาชนโดยการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น

1) บริบททางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมของ ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี

³² จันทรจิรา เอี่ยมชูรา. (2553). “กฎหมายชุมนุมสาธารณะและการเดินขบวนของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี (ตอนที่ 1).” *วารสารกฎหมายปกครอง*, 1(3). หน้า 69-70.

³³ โรห์ แท วู เป็นอดีตนายพลของกองทัพเกาหลีใต้และนักการเมือง เขาเป็นประธานาธิบดีเกาหลีใต้ลำดับที่ 6 (2531-2536)

นับจากมีการก่อตั้งประเทศสาธารณรัฐเกาหลีเป็นประเทศที่มีประวัติศาสตร์ การชุมนุมของประชาชนมากประเทศหนึ่งและในหลากหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นการชุมนุมเพื่อ เรียกร้องประชาธิปไตยจากรัฐบาลเผด็จการ การชุมนุมเรียกร้องค่าแรง และสวัสดิการแรงงานที่ไม่ เป็นธรรม การทำความเข้าใจในเรื่องเสรีภาพในการชุมนุมของประเทศเกาหลี จึงต้องพิจารณาจาก บริบททางสังคม การเมืองและเศรษฐกิจและ แวดล้อมที่เกิดขึ้น ณ ห้วงเวลานั้นควบคู่ไปด้วย เนื่องจากการชุมนุมที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่ เป็นผลสืบเนื่องมาจากนโยบายทางการเมืองและเศรษฐกิจ เป็นสำคัญ พัฒนาการและปัจจัยของชุมนุมในประเทศเกาหลีแบ่งออกเป็น 4 ช่วง จากบริบททาง สังคม การเมือง เศรษฐกิจ ที่มีผลต่อการชุมนุมที่เกิดขึ้นในประเทศเกาหลีแต่ละช่วงเวลา รวมถึงกลุ่ม บุคคลที่มีบทบาทในการชุมนุมในช่วงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นดังนี้

ช่วงที่ 1 ค.ศ. 1948-1959 การชุมนุมเพื่อการใช้สิทธิเรียกร้องประชาธิปไตยจากรัฐบาล เผด็จการ

ช่วงที่ 2 ค.ศ. 1960-1979 การชุมนุมเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยการรวมชาติของสอง เกาหลี รวมถึงการเรียกร้องด้านสวัสดิการแรงงานจากรัฐบาลเผด็จการทหาร โดยไม่มีการรวมกลุ่ม

ช่วงที่ 3 ค.ศ. 1980-1986 การชุมนุมเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยการรวมชาติของสอง เกาหลี รวมถึงการเรียกร้องด้านสวัสดิการแรงงานจากรัฐบาลเผด็จการทหาร โดยมีการรวมกลุ่ม

ช่วงที่ 4 ค.ศ. 1987-2007 การชุมนุมเพื่อเรียกร้องสวัสดิการแรงงาน โดยขบวนการ แรงงาน³⁴

2) หลักการทั่วไปของเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และเสรีภาพในการรวมตัวชุมนุม หรือการสมาคมของประชาชนเกาหลีใต้

สิทธิในการแสดงความคิดเห็นและเสรีภาพในการชุมนุมหรือสมาคมของประชาชน เกาหลีใต้ ได้มีการบัญญัติรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี ค.ศ.1987 โดยบัญญัติ ถึงการรับรองสิทธิเสรีภาพของประชาชนในเรื่องการชุมนุมไว้ใน มาตรา 21³⁵ ดังนี้

³⁴ สมชาย ปราศิลปะกุล และคณะ อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 9. หน้า 343.

³⁵ Article 21

(1) All citizens shall enjoy freedom of speech and the press, and freedom of assembly and association.

(2) Licensing or censorship of speech and the press, and licensing of assembly and association shall not be permitted.

(3) The standard of news service and broadcast facilities and matters necessary to ensure the functions of newspapers shall be determined by Act.

(1) ประชาชนทุกคนย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น โดยการพูด และการพิมพ์ รวมทั้งเสรีภาพในการชุมนุมและการสมาคม

(2) การกำหนดให้ขออนุญาตหรือให้นำข้อความหรือข่าวไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจ ก่อนนำไปเผยแพร่ การกำหนดให้ขออนุญาตรวมตัวชุมนุมและการสมาคม จะกระทำไม่ได้”

จะสังเกตได้ว่าภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลีนั้น เสรีภาพในการชุมนุมของพลเมืองไม่ใช่สิทธิเด็ดขาด แต่เป็นเสรีภาพที่อาจถูกจำกัด ได้ภายใต้การบัญญัติของกฎหมาย และได้มีการจำกัดขอบเขตในการตรากฎหมายเพื่อจำกัดเสรีภาพในการชุมนุมของประชาชนไว้ ดังนั้น สาธารณรัฐเกาหลีจึงมีกฎหมายที่ออกมาเพื่อจำกัด เสรีภาพในการชุมนุม คือ รัฐบัญญัติว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวนสาธารณะ ค.ศ. 1960 แก้ไขครั้งล่าสุด ค.ศ. 2007 โดยรัฐบัญญัติฉบับนี้เป็นกฎหมายที่มีเนื้อหา ในการกำหนดถึงขอบเขตและเสรีภาพในการชุมนุมและเดินขบวนของประชาชน

3) รัฐบัญญัติว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวน ค.ศ.2007 (The Assembly and Demonstration Act 2007)

รัฐบัญญัติว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวนของประเทศเกาหลีปรากฏขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 1960 ต่อมามีการยกเลิกกฎหมายนี้ทั้งฉบับและมีการตรากฎหมายขึ้นใหม่เมื่อปี พ.ศ. 2007 (กฎหมายฉบับที่ 8424 วันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2007) และมีการแก้ไขครั้งสุดท้ายโดยกฎหมายฉบับที่ 8733 วันที่ 21 ธันวาคม 2007

รัฐบัญญัติว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวนของสาธารณรัฐเกาหลี เป็นกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมการชุมนุมและการเดินขบวน โดยเป็นบทบัญญัติที่บัญญัติถึงคำนิยาม บทบาทและหน้าที่ของบุคคลทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมและการเดินขบวน รวมถึงบัญญัติถึงบทลงโทษในกรณีที่มีการฝ่าฝืนตามที่รัฐบัญญัติ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1) ความหมายของการชุมนุมและการเดินขบวน

รัฐบัญญัติว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวน ค.ศ.2007 ได้ให้ความหมายของการชุมนุมและการเดินขบวน ไว้มาตรา 2³⁶ ดังนี้

(4) Neither speech nor the press shall violate the honor or rights of other persons nor undermine public morals or social ethics. Should speech or the press violate the honor or rights of other persons, claims may be made for the damage resulting therefrom

³⁶ Article 2 (Definitions)

For the purposes of this Act, the definitions of terms shall be as follows:

การประชุมในในที่โล่ง (Outdoor assembly) หมายถึง การชุมนุมในสถานที่ที่ไม่มีหลังคา หรือสิ่งปิดกั้นทั้งสี่ด้าน คำนิยามของ “พื้นที่เปิดโล่ง” เป็นการแสดงถึงลักษณะทางกายภาพมากกว่า ลักษณะทางกฎหมาย ดังนั้น การชุมนุมในที่เปิดโล่งตามกฎหมายจึงครอบคลุม ทั้งการชุมนุมในที่ดินของเอกชนและที่ดินของรัฐ ครอบคลุมพื้นที่ที่ไม่มีหลังคา หรือสิ่งปกคลุม หรือในที่เปิดโล่งที่ไม่มีผนังห้อมล้อม³⁷

การเดินขบวน (Demonstration) หมายถึง การกระทำที่กลุ่มบุคคลรวมตัวด้วยวัตถุประสงค์เดียวกัน แสดงพลังหรือเจตนารมณ์ หรือการเดินขบวนในสถานที่ที่สาธารณชนสามารถเข้าไปได้ เช่น ถนน ลานสาธารณะ สวนสาธารณะ เป็นต้น ทั้งนี้ เป็นการกระทำที่ส่งอิทธิพลต่อความเห็นของประชาชนทั่วไป³⁸

2) การชุมนุมและเดินขบวนที่ต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญฯ

รัฐธรรมนูญฯ ด้ด้วยการชุมนุมสาธารณะและการเดินขบวน ค.ศ. 2007 มาตรา 5³⁹ ด้บัญญัติห้ามมิให้บุคคลสนับสนุนหรือจัดการชุมนุมหรือการเดินขบวนซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. The term "outdoor assembly" means an assembly in a place that has no roof or covering or is in an open space with none of its four sides closed;

2. The term "demonstration" means an act of a group of persons associated under common objectives parading along, or displaying their will or vigorous determination in, public places available for the free movement of the general public, such as roads, plazas, parks, etc., with the aim of exerting influence on the opinions of a large number of unspecified persons or overwhelming them;

³⁷ ปกรณ์ นิลประพันธ์. (2558). *กฎหมายว่าด้วยการชุมนุมในที่สาธารณะของต่างประเทศ*. (ออนไลน์). เข้าถึงจาก: http://www.lawreform.go.th/lawreform/index.php?option=com_content&task=view&id=48&Itemid=12 [2562, 5 มิถุนายน].

³⁸ สมชาย ปราศิตปะกุล และคณะ. *อ่างแล้วเชิงจรดที่ 9*. หน้า 371.

³⁹ Article 5 (Ban of Assemblies and Demonstrations)

(1) No one shall hold any assembly, or stage any demonstration, which falls under any of the following subparagraphs.

1. An assembly held or a demonstration staged in an attempt to obtain the achievement of objectives of a political party that has been dissolved by the decision of the Constitutional Court; and

2. An assembly or demonstration which clearly poses a direct threat to public peace and order by inciting collective violence, threats, destruction, arson, etc.

(2) No one shall conduct any propaganda campaign for such assembly or demonstration as is banned under paragraph (1) or incite people to hold such assembly or stage such demonstration.

(1) การชุมนุมหรือการเดินขบวน ซึ่งมีวัตถุประสงค์จัดเพื่อบรรลุถึงความมุ่งหมายของพรรคการเมืองที่ถูกยุบ โดยคำพิพากษาของศาลรัฐธรรมนูญให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

(2) การชุมนุมหรือการเดินขบวน ที่มีความมุ่งหมายก่อให้เกิดความหวาดกลัว หรือความคุกคามถึงความสงบเรียบร้อยหรือความมั่นคงของรัฐโดยตรง โดยมีการปลุกระดมฝูงชนให้ใช้ความรุนแรง ใช้กำลังคุกคามทำลายทรัพย์สิน ลอบวางเพลิง หรือกระทำการที่ผิดกฎหมายอื่นๆ

(3) ห้ามมิให้ผู้ใดทำการยุยงหรือโฆษณาชวนเชื่อถึงการชุมนุมหรือการเดินขบวนที่ต้องห้ามตามข้อที่ 1 และ 2

3) การชุมนุมและการเดินขบวนที่ไม่อยู่ภายใต้บังคับของรัฐธรรมนูญฯ

รัฐธรรมนูญฯว่าด้วยการชุมนุมสาธารณะและการเดินขบวน ค.ศ. 2007 มาตรา 15⁴⁰ ได้กำหนดให้การชุมนุมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ศิลปะ กีฬา ศาสนา พิธีการ การส่งเสริมความร่วมมือ ความบันเทิง งานพิธีสำคัญ (พิธีบรรลุนิติภาวะ พิธีแต่งงาน งานศพ พิธีไหว้บรรพบุรุษ) วันหยุดแห่งชาติไม่อยู่ภายใต้การบังคับใช้กฎหมายตั้งแต่มาตรา 6 ถึงมาตรา 12

นอกจากนี้ หากพิจารณาจากคำนิยาม วัตถุประสงค์ และบทบัญญัติของรัฐ บัญญัติว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวนจะพบว่า การจัดการชุมนุมสาธารณะในสถานที่ปิด (Indoor Assembly) จะไม่อยู่ภายใต้บังคับของรัฐธรรมนูญฯนี้ เว้นแต่ ผู้จัดการชุมนุมจะทำการเชิญชวนให้บุคคลภายนอกสนใจและเข้าร่วมการชุมนุม รวมทั้งการใช้เครื่องขยายเสียงเพื่อกระจายเสียงจากภายในที่ชุมนุมสื่อสารออกไปภายนอก ซึ่งการชุมนุมดังกล่าวก็จะกลายสภาพเป็นการชุมนุมสาธารณะในสถานที่เปิด (Outdoor Assembly)⁴¹

4) ข้อจำกัดหรือห้ามการชุมนุมในพื้นที่เปิดโล่งหรือการเดินขบวน

4.1) ข้อห้ามในการขัดขวางการชุมนุมและการเดินขบวน

รัฐธรรมนูญฯว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวน ค.ศ. 2007 กำหนดข้อห้ามมิให้ขัดขวางการชุมนุมและเดินขบวนไว้ในมาตรา 3⁴² ดังนี้

⁴⁰ Article 15 (Exclusion from Application)

Articles 6 through 12 shall not apply to an assembly relating to such events as study, arts, sports, religion, ceremony, friendship promotion, recreation, wedding, funeral or memorial service, and national holiday.

⁴¹ จันทจรวิธา เอี่ยมยธา. อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 32. หน้า 74.

⁴² Article 3 (Prohibition of Obstruction of Assembly and Demonstration)

(1) No one shall interfere with a peaceful assembly or demonstration or disrupt its order by means of violence or threat or by any other means.

(1) ห้ามมิให้ผู้ใดขัดขวางหรือก่อให้เกิดความไม่เป็นระเบียบต่อการชุมนุม หรือ การเดินขบวนโดยสันติ ด้วยการใช้ความรุนแรง การคุกคาม หรือโดยวิธีอื่น

(2) ห้ามมิให้ผู้ใดขัดขวางผู้จัดหรือผู้ช่วยจัดการชุมนุมหรือการเดินขบวน ระหว่างการ ปฏิบัติตามหน้าที่ตามข้อบังคับของกฎหมายนี้ ด้วยการใช้ความรุนแรง การคุกคาม หรือโดยวิธีอื่น

(3) หากผู้จัดการชุมนุมหรือการเดินขบวนมีเหตุผลอันควรที่กลัวว่าการชุมนุม หรือ การเดินขบวนโดยสันติอาจถูกรบกวน สามารถแจ้งและร้องขอความคุ้มครองได้ที่สถานีตำรวจใน เขตอำนาจ ในกรณีนี้หัวหน้าสถานีตำรวจในเขตอำนาจไม่สามารถปฏิเสธการร้องขอความคุ้มครอง โดยที่ไม่มีเหตุอันเหมาะสมได้

4.2) การห้ามการเข้าร่วมของบุคคลบางคน

รัฐบัญญัติว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวน ค.ศ. 2007 มาตรา 4⁴³ กำหนดว่า ผู้จัดและ ผู้ช่วยจัดการชุมนุมหรือการเดินขบวนสามารถข้อยกเว้นบุคคลหรือองค์กรใดในการเข้าร่วม การชุมนุม หรือการเดินขบวนได้ แต่มีข้อยกเว้นว่า ผู้จัดและผู้ช่วยจัดการชุมนุมหรือการเดินขบวนต้องเปิดให้ องค์กรสื่อมวลชนเข้าไปในการชุมนุมหรือการเดินขบวนได้ แต่ผู้สื่อข่าวต้องแสดงบัตร ประจำตัว และติดปลอกแขนผู้สื่อข่าวในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ในการชุมนุมหรือเดินขบวน

4.3) ห้ามจัดการชุมนุมในพื้นที่เปิดโล่งหรือการเดินขบวนก่อนพระอาทิตย์ขึ้นและหลัง พระอาทิตย์ตก

รัฐบัญญัติว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวน ค.ศ. 2007 มาตรา 10⁴⁴ ห้ามจัดการชุมนุม ในพื้นที่เปิดโล่งหรือการเดินขบวนก่อนพระอาทิตย์ขึ้นและหลังพระอาทิตย์ตก ทั้งนี้ ผู้จัดได้ทำการ

(2) No one shall obstruct the organizer and the moderator of an assembly or demonstration in the course of the performance of their duties under the provisions of this Act by means of violence or threat or by any other means.

(3) In cases where it is feared on reasonable grounds that a peaceful assembly or demonstration may be interfered with, the organizer of the assembly or demonstration may notify the competent police authority of such risk and request its protection. In this case, the head of the competent police authority shall not decline such request for protection without any justifiable reason.

⁴³ Article 4 (Exclusion of Specified Person from Participation)

The organizer and the moderator of an assembly or demonstration may exclude a specified person or organization from participating in the assembly or demonstration: Provided, That they shall guarantee free access by a reporter belonging to a media organization, but in this case he/she shall display an identification card, and wear an armband indicating that he/she is a reporter.

⁴⁴ Article 10 (Hours Prohibited for Outdoor Assembly and Demonstration)

แจ้งล่วงหน้า ถึงสาเหตุความจำเป็นที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงการชุมนุมหรือการเดินขบวนได้ และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบล่วงหน้าว่าตนมอบหมายให้ผู้ใดเป็นผู้ดูแลทั่วไปสำหรับการชุมนุมหรือเดินขบวนนั้น หัวหน้าสถานีตำรวจในเขตอำนาจมีอำนาจในการให้การอนุญาตการจัดการชุมนุมในพื้นที่โล่งก่อนพระอาทิตย์ขึ้นหรือพระอาทิตย์ตกได้ โดยกำหนดเงื่อนไขเพื่อการรักษาความสงบเรียบร้อย

4.4) ห้ามมิให้จัดการชุมนุมในพื้นที่เปิดโล่งหรือการเดินขบวนในบางสถานที่

รัฐบัญญัติว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวน ค.ศ. 2007 มาตรา 11⁴⁵ ห้ามมิให้จัดการชุมนุมในพื้นที่เปิดโล่งหรือการเดินขบวนภายในรัศมี 100 เมตร จากขอบเขตของอาคารสำนักงานหรือสถานที่พำนัก ดังต่อไปนี้

No one may hold any outdoor assembly or stage any demonstration either before sunrise or after sunset: Provided, That the head of the competent police authority may grant permission for an outdoor assembly to be held even before sunrise or even after sunset along with specified conditions for the maintenance of order if the organizer reports the holding of such assembly in advance with moderators assigned for such occasion as far as the nature of such event makes it inevitable to hold the event during such hours.

⁴⁵ Article 11 (Places Prohibited for Outdoor Assembly and Demonstration)

No person may hold any outdoor assembly or stage any demonstration anywhere within a 100-meter radius from the boundary of the following office buildings or residences:

- (1)The National Assembly building, all levels of courts, and the Constitutional Court;
- (2)The Presidential residence and the official residences of the Speaker of the National Assembly, the Chief Justice of the Supreme Court, and the Chief of the Constitutional Court;
- (3)The official residence of the Prime Minister: Provided, That the same shall not apply in cases of a parade or procession; and
- (4) Diplomatic offices or residences of heads of diplomatic missions in Korea: Provided, That the same shall not apply if it is presumed that an assembly or demonstration, which falls under any of the following items, may not interfere with the functions or security of diplomatic offices or residences of heads of diplomatic missions:
 - (a) Where the assembly or demonstration is not directed at the diplomatic offices or residences of heads of diplomatic missions;
 - (b) Where the assembly or demonstration would not escalate into a large-scale assembly or demonstration; and
 - (c) Where the assembly or demonstration takes place on a holiday when diplomatic offices are off duty.

- (1) อาคารรัฐสภา อาคารศาลทุกระดับ และอาคารศาลรัฐธรรมนูญ
 - (2) ที่พำนักของประธานาธิบดี และที่พำนักอย่างเป็นทางการของประธานรัฐสภา ประธานศาลสูงสุด และประธานศาลรัฐธรรมนูญ
 - (3) ที่พำนักอย่างเป็นทางการของนายกรัฐมนตรี ยกเว้นกรณีการเดินขบวนเพื่อการเฉลิมฉลองหรือการศาสนา
 - (4) สถานเอกอัครราชทูตหรือที่พำนักของหัวหน้าคณะผู้แทนทางทูต ในสาธารณรัฐเกาหลี ทว่าการชุมนุมหรือการเดินขบวนในกรณีที่เข้าข่ายลักษณะ ดังต่อไปนี้สามารถกระทำได้ แต่ต้องได้รับการรับรองว่าจะไม่ก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่หรือความปลอดภัยของสถานเอกอัครราชทูตหรือที่พำนักของ หัวหน้าคณะผู้แทนทางทูต
 - (ก) การชุมนุมหรือเดินขบวนที่มีได้มุ่งหมายโดยตรงที่จะจัดขึ้น ณ สถานที่ทำการทางทูตหรือที่พำนักของหัวหน้าคณะผู้แทนทางทูตนั้น
 - (ข) การชุมนุมหรือเดินขบวนนั้นไม่อาจขยายเป็นการชุมนุมหรือเดินขบวนที่มีผู้เข้าร่วมจำนวนมาก
 - (ค) การชุมนุมหรือเดินขบวนที่จัดขึ้นในวันหยุดทำการของสถาน เอกอัครราชทูต
- 5) การติดตั้งเขตแนวการรักษาความสงบเรียบร้อย

รัฐบัญญัติว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวน ค.ศ. 2007 มาตรา 13⁴⁶ กำหนดให้หัวหน้าสถานีตำรวจในเขตอำนาจที่ได้รับแจ้งตามมาตรา 6 วรรคที่หนึ่ง หากพิจารณาแล้วเห็นถึงความจำเป็นสามารถทำการติดตั้งเขตแนวการรักษาความสงบเรียบร้อยโดยกำหนดขอบเขตอย่างน้อยเพื่อคุ้มครองการชุมนุม และการเดินขบวน และเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของสาธารณะ และหัวหน้าสถานีตำรวจทำการติดตั้งเขตแนวการรักษาความสงบเรียบร้อยแล้วจำเป็นต้องแจ้งเรื่องต่อผู้จัดการชุมนุมหรือผู้ประสานงานให้รับทราบด้วย

เขตแนวการรักษาความสงบเรียบร้อย (boundary for the maintenance of order) หมายถึง การที่หัวหน้าสถานีตำรวจหรือผู้บัญชาการสถานีประจำเขต กำหนดเครื่องหมายแสดงเขตแนว เช่น แถบเชือก อุปกรณ์กีดขวาง เส้นจราจร เป็นต้น โดยติดตั้งบริเวณเขตที่เดินขบวนหรือสถานที่ที่

⁴⁶ Article 13 (Setting-Up of Police Lines)

(1) The head of the competent police authority who has received a report as provided in [Article 6](#) (1) may set up a police line with a minimum part reserved for such police line if he/she deems it necessary for the protection of the assembly or demonstration and for the maintenance of public order.

(2) If the head of the police authority sets up the police line as provided in paragraph (1), he/she shall notify it to the organizer of the assembly or demonstration or the person in charge of liaison.

จัดการชุมนุมหรือการเดินขบวน เพื่อคุ้มครองการชุมนุมหรือการเดินขบวนที่ชอบด้วยกฎหมาย เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย และเพื่อความคล่องตัวทางจราจร

6) การจำกัดการใช้เครื่องขยายเสียง

รัฐบัญญัติว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวน ค.ศ. 2007 มาตรา 14⁴⁷ กำหนดห้ามมิให้ผู้จัดการชุมนุมหรือการเดินขบวนก่อความรบกวนทางเสียงอย่างรุนแรงต่อผู้อื่นจากการใช้อุปกรณ์หรือเครื่องมือ อาทิ เช่น ลำโพง กลอง ฆ้อง ฆ้องขนาดใหญ่ (ในมาตราต่อไปนี้จะเรียกว่า “เครื่องเสียง”) โดยก่อให้เกิด เสียงรบกวนสูงเกินกว่ามาตรฐานที่กำหนดในกฎประธานาธิบดี ในกรณีที่ผู้จัดการชุมนุมหรือการเดินขบวนสร้างความเดือดร้อนแก่ผู้อื่นโดยใช้เสียงที่สูงเกินกว่า มาตรฐานที่กำหนดในกฎประธานาธิบดี หัวหน้าสถานีตำรวจในเขตอำนาจมีอำนาจ ในการสั่งลดระดับเสียงให้ต่ำตามมาตรฐาน หรือหยุดการใช้เครื่องเสียงนั้นได้ ทั้งยังมีอำนาจในการใช้มาตรการอื่นที่จำเป็น เช่น การยึดเครื่องเสียงไว้เป็นการชั่วคราว เป็นต้น

7) คณะกรรมการที่ปรึกษาการชุมนุมและการเดินขบวน (Advisory Committee on Assemblies or Demonstrations)

รัฐบัญญัติว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวน ค.ศ. 2007 มาตรา 21⁴⁸ ได้กำหนดไว้ว่า เพื่อก่อให้เกิดความสมดุลในความสงบเรียบร้อยของสาธารณะและเสรีภาพของการชุมนุมและ

⁴⁷ Article 14 (Restriction on Use of Loud Speaker, etc.)

(1) No organizer of any assembly or demonstration shall be permitted to produce any noise which causes serious harm to others by using such devices or instruments as loud speakers, drums, small or large gongs, etc. (hereafter in this Article, referred to as "loud speaker, etc.") and which is beyond the noise levels determined by Presidential Decree.

(2) If the organizer of any assembly or demonstration is causing harm to others by producing any noise that is beyond the noise levels under paragraph (1), the head of the competent police authority may order the organizer to reduce such noise levels or to suspend the use of such loud speaker, etc. or may take necessary measures, including the temporary seizure of the loud speaker, etc.

⁴⁸ Article 24 (Penal Provisions)

Any person who falls under any of the following subparagraphs shall be punished by imprisonment for not more than six months, a fine not exceeding 500,000 won, penal detention or minor fine:

(1) In order to balance the freedom of assembly and demonstration with a need to maintain public peace and order, they may be established in each police authority of different levels an advisory committee on assemblies or demonstrations (hereafter in this Article, referred to as the "Committee") that provides the head of such police authority with advice, etc. as requested on matters set forth in the following subparagraphs:

การเดินขบวน สามารถแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาการชุมนุม หรือการเดินขบวน ในการให้คำแนะนำแก่หัวหน้าสถานีตำรวจประจำสถานีตำรวจในแต่ละระดับเกี่ยวกับลักษณะ ดังต่อไปนี้

- (1) การออกประกาศห้ามหรือการจำกัดการชุมนุมหรือเดินขบวน (ตามมาตรา 8)
- (2) การวินิจฉัยเกี่ยวกับการอุทธรณ์ตามมาตรา 9 วรรคที่สอง
- (3) สอบสวนคดีเกี่ยวกับการชุมนุมและการเดินขบวน
- (4) ดำเนินกิจการอื่นที่จำเป็นเกี่ยวเนื่องกับการจัดการดำเนินงานของการชุมนุมหรือการ

เดินขบวน

ทั้งนี้ คณะกรรมการที่ปรึกษาการชุมนุมและการเดินขบวนไม่เกิน 7 คน คณะกรรมการประกอบด้วยประธานกรรมการ 1 คน และกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่า 5 คน แต่ไม่เกิน 6 คน ซึ่งให้หัวหน้าสถานีตำรวจในแต่ละระดับเป็นผู้พิจารณาแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการซึ่งคัดสรรจากบุคคลดังต่อไปนี้ โดยพิจารณาจากความเป็นมืออาชีพและความยุติธรรม เป็นต้น ทั้งนี้ คณะกรรมการให้มาจากนักกฎหมาย (Lawyers) ศาสตราจารย์ในมหาวิทยาลัย (Professors) ผู้ซึ่งได้รับคำแนะนำจากองค์กรภาคสังคม (NGOs) และผู้แทนประชาชนที่มีเขตพำนักในเขต อำนาจนั้น

หลักเกณฑ์และวิธีการในการแต่งตั้ง การปฏิบัติหน้าที่ วาระและการพ้นจากตำแหน่งของ คณะกรรมการ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎประธานาธิบดี

1 The notice of the ban of, or restriction on, an assembly or demonstration as provided for in Article 8;

2 A ruling on the case of a complaint as provided for in Article 9 (2);

3 Examination of cases of assemblies or demonstrations; and

4 Such matters as may be necessary in connection with dealing with the affairs of assemblies and demonstrations.

(2) The Committee shall have one chairperson, and be composed of not less than five but not more than seven members including its chairperson.

(3) The chairperson and members of the Committee shall be appointed by the head of each police authority of different levels in consideration of specialty and impartiality from among persons as referred to in the following subparagraphs:

1. Lawyers;
2. Professors;
3. Persons recommended by civic organizations; and
4. Representatives of residents in the area or region under jurisdiction.

(4) Such matters as may be necessary pertaining to the formation, operation, etc. of the Committee shall be determined by Presidential Decree.

8) ผู้ช่วยจัดการชุมนุมหรือการเดินขบวน (order maintainer)

ผู้ช่วยจัดการชุมนุมหรือการเดินขบวน (order maintainer) หมายถึง บุคคลที่ได้รับมอบหมายจากผู้จัดให้ช่วยในการจัดระเบียบการชุมนุมหรือการเดินขบวน โดยรัฐบัญญัติว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวน ค.ศ. 2007 มาตรา 17⁴⁹ ได้กำหนดหน้าที่ของผู้ช่วยจัดการชุมนุมไว้ดังต่อไปนี้

(1) ผู้ช่วยจัดการชุมนุมหรือการเดินขบวนมีหน้าที่รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยของการชุมนุมหรือการเดินขบวนตามแนวทางที่ผู้จัดกำหนด

(2) ผู้ช่วยจัดการชุมนุมหรือการเดินขบวนต้องไม่กระทำการตามที่ห้ามมิให้ผู้จัดกระทำ

(3) ผู้ช่วยจัดการชุมนุมหรือการเดินขบวนต้องทำการสวมปลอกแขนหมวกสายคาดไหล่หรือเสื้อคลุมเพื่อให้ผู้ชุมนุมหรือการเดินขบวนสามารถสังเกตเห็นได้ง่ายว่าเป็นผู้ช่วยจัดการชุมนุมหรือการเดินขบวน

(4) หัวหน้าสถานีตำรวจเขตอำนาจ มีอำนาจในการหารือกับผู้จัดการชุมนุม หรือ การเดินขบวนและปรับเปลี่ยนจำนวนผู้ช่วยจัดการชุมนุมหรือการเดินขบวน ให้เป็นไปตามความเหมาะสมได้

9) หน้าที่ของผู้ชุมนุมหรือการเดินขบวน

รัฐบัญญัติว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวน ค.ศ. 2007 มาตรา 18⁵⁰ กำหนดให้ผู้ชุมนุมหรือการเดินขบวนมีหน้าที่ดังนี้

⁴⁹ Article 17 (Matters to be Observed by Moderators)

(1) The moderators of an assembly or demonstration shall endeavor to maintain order in the assembly or demonstration under the directions of the organizer of such assembly or demonstration.

(2) No moderators of any assembly or demonstration shall commit any act falling under any of subparagraphs of Article 16 (4).

(3) The moderators of an assembly or demonstration shall wear armbands, caps, shoulder belts, or coats so as to be easily distinguished by participants, etc. in the assembly or demonstration.

(4) The head of the competent police authority may adjust the number of moderators to an optimum number of persons in consultation with the organizer of the assembly or demonstration.

(5) In cases where the number of moderators is adjusted pursuant to paragraph (4), the organizer of an assembly or demonstration shall submit an amended list of moderators to the head of the competent police authority before the commencement of the assembly or demonstration.

⁵⁰ Article 18 (Matters to be Observed by Participants)

(1) ผู้ที่เข้าร่วมการชุมนุมหรือการเดินขบวนต้องปฏิบัติตามแนวทางของผู้จัด หรือผู้ช่วยจัดการชุมนุมหรือการเดินขบวนเพื่อรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย

(2) ต้องไม่ครอบครองหรือใช้เครื่องมือที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกายหรือเป็นภัยต่อชีวิตผู้อื่น อาทิ เช่น ปืน วัตถุระเบิด คาน ท่อนเหล็ก ท่อนไม้ ก้อนหิน เป็นต้น หรือกระทำการบังคับให้ผู้อื่นครอบครองหรือใช้เครื่องมือเหล่านี้

(3) ต้องไม่ก่อความไม่สงบเรียบร้อย เช่น ความรุนแรง การคุกคาม การทำลาย การลอบวางเพลิง เป็นต้น

10) ความหมายของผู้จัดการชุมนุม

ผู้จัดการชุมนุม (Organizer) หมายถึง บุคคลหรือองค์กรที่จัดการชุมนุมหรือการเดินขบวนในนามและอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของบุคคลหรือองค์กรนั้น ทั้งนี้ ผู้จัดการชุมนุมอาจมอบอำนาจให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดที่ตนไว้วางใจเป็นผู้รับผิดชอบควบคุมดูแลและนำการชุมนุมหรือการเดินขบวนก็ได้ (general supervisor) ในกรณีนี้ผู้ควบคุมดูแลการชุมนุมมีหน้าที่เป็นผู้จัดการชุมนุมและมีหน้าที่ตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญฉบับนี้เฉพาะภายในขอบเขตความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายจากผู้มอบอำนาจหน้าที่ นอกจากนี้ผู้จัดการชุมนุมยังต้องแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ ในจำนวนที่เหมาะสมเป็นผู้ช่วยผู้จัดการชุมนุม moderator เพื่อช่วยควบคุมดูแลการชุมนุมให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยในกรณีนี้ให้ถือว่าผู้ดูแลเป็นผู้จัดในขอบข่ายงานที่ได้รับมอบหมายนั้น⁵¹ ดังนั้น การที่บุคคลหลายคนมาชุมนุมเรียกร้องหรือคัดค้านในเรื่องเดียวกัน ในวัน เวลา และสถานที่เดียวกันโดยมิได้มีการบริหารจัดการหรือตกลงกันมาก่อน จึงไม่ถึง

(1) Any person who participates in an assembly or demonstration shall obey the directions given by its organizer and its moderators to maintain order.

(2) No person who participates in an assembly or demonstration shall commit any act falling under Article 16 (4) 1 and 2.

⁵¹ Article 2 (Definitions)

๑๓๑

๑๓๑

(3) The term "organizer" means a person or organization holding an assembly or staging a demonstration in that person or organization's name and with his/her or its own responsibility; the organizer of an assembly or demonstration may designate a general supervisor to entrust with the management of the conduct of such assembly or demonstration. In such cases, the general supervisor shall be treated as the organizer in so far as he/she performs duties within the limitations of the entrusted responsibility;

๑๓๑

๑๓๑

เป็นผู้จัดการชุมนุม แต่หากต่อมามีการร่วมกันชุมนุมเรียกร้องหรือคัดค้าน และมีการแบ่งงานแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในระหว่างกันก็จะเข้าลักษณะเป็นผู้จัดการชุมนุมหรือเดินขบวนได้

11) หน้าที่ของผู้จัดการชุมนุม

ตามรัฐธรรมนูญที่ว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวน ค.ศ. 2007 ผู้จัดการชุมนุมนั้นมีหน้าที่หลายประการ จึงขอกล่าวโดยสรุปดังนี้

11.1) หน้าที่ในการห้ามการเข้าร่วมการชุมนุมของบุคคลหรือองค์กรใด

รัฐธรรมนูญที่ว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวน ค.ศ. 2007 มาตรา 4⁵² กำหนดว่าผู้จัดและผู้ช่วยจัดการชุมนุมหรือการเดินขบวนสามารถยับยั้งบุคคลหรือองค์กรใดในการเข้าร่วมการชุมนุมหรือการเดินขบวนได้ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความสงบในการชุมนุม ผู้จัดการชุมนุม หรือผู้นำการชุมนุม อาจสั่งห้ามมิให้บุคคลหรือองค์กรหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใด ที่มีลักษณะหรือมีการกระทำที่ต้องห้ามเข้าร่วมการชุมนุมได้ เว้นแต่ผู้สื่อข่าว โดยผู้จัดการชุมนุม หรือผู้นำการชุมนุมจะห้ามมิให้ผู้สื่อข่าวจากองค์กรสื่อสารมวลชนต่าง ๆ เข้าร่วมการชุมนุม เพื่อกระทำการ โดยอิสระหรือเพื่อปฏิบัติหน้าที่รายงานข่าวไม่ได้ แต่อย่างไรก็ตาม ผู้สื่อข่าวจะต้องแสดงบัตรประจำตัว รวมถึงติดปลอกแขนสำหรับผู้สื่อข่าวตลอดเวลาที่รวมอยู่ในสถานที่ชุมนุม

11.2) หน้าที่ในการแจ้งการชุมนุมในพื้นที่โล่งและการเดินขบวน

รัฐธรรมนูญที่ว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวน ค.ศ. 2007 มาตรา 6⁵³ กำหนดว่าก่อนเริ่มการชุมนุมสาธารณะหรือเดินขบวนในสถานที่ใด ผู้จัดการชุมนุมมีหน้าที่ต้องแจ้งและยื่น

⁵² Article 4 (Exclusion of Specified Person from Participation)

The organizer and the moderator of an assembly or demonstration may exclude a specified person or organization from participating in the assembly or demonstration: Provided, That they shall guarantee free access by a reporter belonging to a media organization, but in this case he/she shall display an identification card, and wear an armband indicating that he/she is a reporter.

⁵³ Article 6 (Report, etc. on Outdoor Assembly or Demonstration)

(1) Any person who desires to hold an outdoor assembly or to stage a demonstration shall, from 720 to 48 hours before such assembly or demonstration is held, submit a report on the details in all the following subparagraphs to the chief of the competent police station: Provided, That if two or more police stations have jurisdiction over such assembly or demonstration, such report shall be submitted to the commissioner of the competent regional police agency, and if two or more regional police agencies have jurisdiction over it, such report shall be submitted to the commissioner of the competent regional police agency exercising jurisdiction over the place where it takes place:

รายงานการประชุมในสถานที่เปิดหรือเดินขบวนนั้นต่อหัวหน้าสถานีตำรวจที่ดูแลควบคุมเขตพื้นที่ที่มีจัดการชุมนุมล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 48 ชั่วโมง แต่ต้องไม่เกิน 720 ชั่วโมง แล้วแต่กรณี ก่อนที่จะเริ่มการประชุม ในกรณีการประชุมในบริเวณพื้นที่สถานีตำรวจซึ่งมีเขตอำนาจเหนือการประชุมหรือเดินขบวนนั้นมีตั้งแต่สองแห่งขึ้นไป ให้แจ้งต่อผู้บัญชาการตำรวจประจำเขตของ

1 Objective;

2 Date and time (including hours involved);

3 Place;

4 The following matters concerning the organizer (in the case of an organization, including its representative), the person in charge of liaison, and moderators:

(a) Address;

(b) Name;

(c) Occupation; and

(d) contact information;

5. Organizations expected to participate and the estimated number of participants; and

6. Methods of demonstration (including a route map).

(2) Upon receipt of the report referred to in paragraph (1), the chief of the competent police station or the commissioner of the competent regional police agency (hereinafter referred to as the "head of the competent police authority") shall forthwith issue a certificate of receipt specifying the date and time of receipt to the person submitting the report.

(3) If it is decided that the outdoor assembly or demonstration that has been reported under paragraph (1) will not be held or staged, the organizer of the assembly or demonstration shall notify the head of the competent police authority of such decision before the scheduled date of the assembly or demonstration as specified in the report.

(4) If the head of the competent police authority, upon having received the notification as provided for in paragraph (3) has banned any assembly or demonstration under Article 8 (2), the police authority head shall forthwith notify such fact as referred to in paragraph (3) to the organizer of such assembly or demonstration who was issued with a notice of ban.

(5) The organizer of the assembly or demonstration who has been notified under paragraph (4) may hold the assembly, or stage the demonstration, of which the ban was notified in the same manner as was reported originally: Provided, That in cases where such event has failed to keep to the scheduled time due to the notice of ban, etc., a new date and time may be arranged for the same assembly or demonstration to be held or staged, subject to a report to the head of the competent police authority on the holding of such event 24 hours before it takes place.

สถานีตำรวจซึ่งมีเขตอำนาจเหนือการชุมนุมหรือเดินขบวนนั้น โดยหนังสือแจ้งและรายงานการชุมนุม ทั้งนี้ ต้องมีสาระสำคัญ อย่างน้อยดังต่อไปนี้

- (1) วัตถุประสงค์ของการจัดการชุมนุมหรือเดินขบวน
- (2) วันและเวลา (นับเวลาเป็นชั่วโมง)
- (3) สถานที่จัดการชุมนุมหรือเส้นทางการเดินขบวน
- (4) รายละเอียดเกี่ยวกับผู้จัด (กรณีผู้จัดเป็นองค์กร ให้หมายรวมถึงผู้แทนขององค์กรนั้นด้วย) ผู้ประสานงานและผู้ดูแล ดังนี้
 - 1) ที่อยู่
 - 2) ชื่อ-สกุล
 - 3) อาชีพ
 - 4) ข้อมูลสำหรับการติดต่อ
 - 5). องค์กรที่จะเข้าร่วมและจำนวนผู้ชุมนุมโดยประมาณ
 - 6). วิธีการเดินขบวน รวมทั้งแผนที่และเส้นทางเดินขบวน⁵⁴

⁵⁴ Article 6 (Report, etc. on Outdoor Assembly or Demonstration)

(1) Any person who desires to hold an outdoor assembly or to stage a demonstration shall, from 720 to 48 hours before such assembly or demonstration is held, submit a report on the details in all the following subparagraphs to the chief of the competent police station: Provided, That if two or more police stations have jurisdiction over such assembly or demonstration, such report shall be submitted to the commissioner of the competent regional police agency, and if two or more regional police agencies have jurisdiction over it, such report shall be submitted to the commissioner of the competent regional police agency exercising jurisdiction over the place where it takes place:

- 1 Objective;
- 2 Date and time (including hours involved);
- 3 Place;
- 4 The following matters concerning the organizer (in the case of an organization, including its representative), the person in charge of liaison, and moderators:
 - (a) Address;
 - (b) Name;
 - (c) Occupation; and
 - (d) contact information;
5. Organizations expected to participate and the estimated number of participants; and
6. Methods of demonstration (including a route map).

11.3) หน้าที่ในรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการชุมนุมหรือการเดินขบวน และการประกาศยุติการชุมนุม

รัฐบัญญัติว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวน ค.ศ. 2007 มาตรา 16 (1),(3)⁵⁵ กำหนดหน้าที่ให้ผู้จัดการชุมนุมหรือการเดินขบวน ต้องรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการชุมนุมหรือการเดินขบวนนั้น และในกรณีที่ผู้จัดการชุมนุมหรือการเดินขบวนไม่สามารถรักษาความเรียบร้อยในการชุมนุมหรือการเดินขบวนได้ ผู้จัดการชุมนุมจำเป็นต้องทำการประกาศยุติการชุมนุมหรือการเดินขบวนนั้น

11.4) หน้าที่ในการไม่กระทำหรือไม่อนุญาตให้บุคคลใดกระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา 16 (4)

รัฐบัญญัติว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวน ค.ศ. 2007 มาตรา 16(4)⁵⁶ ห้ามมิให้ผู้จัดการชุมนุมหรือการเดินขบวนกระทำการที่เข้าข่ายลักษณะใด ลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้

1) ครอบครองหรือใช้เครื่องมือที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกายหรือ เป็นภัยต่อชีวิตผู้อื่น อาทิ เช่น ปืน วัตถุระเบิด ดาบ ท่อนเหล็ก, ท่อนไม้ ก้อนหิน เป็นต้น หรือกระทำการบังคับให้ผู้อื่นครอบครอง หรือใช้เครื่องมือเหล่านี้

2) ก่อความไม่สงบเรียบร้อย เช่น ความรุนแรง การคุกคาม การทำลาย การลอบวางเพลิง เป็นต้น

3) การกระทำที่ปรากฏชัดเจนว่าไม่ปฏิบัติตามข้อมูลดังที่ได้แจ้งไว้ ทั้งวัตถุประสงค์ วันและเวลา สถานที่ วิธีการ เป็นต้น

⁵⁵ Article 16 (Matters to be Observed by Organizers)

(1)The organizer of an assembly or demonstration shall conduct the assembly or demonstration in an orderly manner.

๑๓๑

๑๓๑

(3)When the organizer of an assembly or demonstration fails to maintain such order as referred to in paragraph (1), he/she shall declare that the assembly or demonstration is concluded

๑๓๑

๑๓๑ .

⁵⁶ Article 16 (Matters to be Observed by Organizers)

(4)The organizer of an assembly or demonstration shall not commit any act set forth in the following subparagraphs:

1 . Bearing or using, or requiring other persons to bear or use, firearms, explosives, swords, iron bars, sticks, stones, or any other implements that may cause danger or harm to the life or physical safety of other persons;

2.Disrupting order by means of violence, threat, destruction, arson, etc.; and

3.Obviously breaching the bounds of the reported objectives, date and time, place, method, etc.

12) บทลงโทษในกรณีที่ผู้จัดการชุมนุมทำผิดกฎหมาย

ตามรัฐธรรมนูญว่าด้วยการชุมนุมและการเดินขบวน ค.ศ. 2007 ได้บัญญัติไว้ใน ตั้งแต่ มาตราที่ 23 – 25 และในส่วนบทกำหนดโทษของผู้จัดการชุมนุมนั้นก็บัญญัติไว้เช่นกัน โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

12.1) หากผู้จัดการชุมนุมในพื้นที่โล่งหรือการเดินขบวนสนับสนุนการชุมนุมหรือ การเดินขบวนที่เข้าข่ายเป็นลักษณะการชุมนุมหรือการเดินขบวนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อบรรลุ วัตถุประสงค์ ของพรรคการเมืองที่ถูกยุบตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ หรือ การชุมนุมหรือ การเดินขบวนที่แสดงอย่างชัดเจนว่าก่อให้เกิดการ คุกคามโดยตรงต่อความสงบเรียบร้อยของ สาธารณะ โดยการใช้ ความรุนแรงหมุ่ การคุกคาม การทำลาย การลอบวางเพลิง ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสองล้านบาท

12.2) หากผู้จัดการชุมนุมในพื้นที่โล่งหรือการเดินขบวน ไม่แจ้งรายละเอียดข้อมูล ดังต่อไปนี้ต่อหัวหน้าสถานีตำรวจในเขตอำนาจเป็นเวลา ตั้งแต่ 720 ชั่วโมงถึง 48 ชั่วโมงก่อนที่จะ เริ่มการชุมนุมในพื้นที่โล่งหรือการเดินขบวน หรือในกรณีที่สถานที่ชุมนุมในพื้นที่โล่งหรือสถานที่ เดินขบวน อยู่ภายใต้อำนาจของสถานีตำรวจตั้งแต่สองแห่งขึ้นไป มิได้แจ้งต่อทางผู้บัญชาการสถานี ตำรวจประจำเขตในเขตอำนาจนั้น และกรณีที่อยู่ภายใต้อำนาจของสถานีตำรวจประจำเขตตั้งแต่ สองแห่งขึ้นไป มิได้แจ้งต่อทางผู้บัญชาการสถานีตำรวจประจำเขตที่มีอำนาจในพื้นที่จัดการชุมนุม หรือ การเดินขบวนนั้น ๆ ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสองล้านบาท

12.3) ในกรณีที่หัวหน้าสถานีตำรวจในเขตอำนาจได้รับแจ้งว่ามีการชุมนุมหรือการ เดินขบวนเข้าข่ายลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้

1) การชุมนุมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของพรรคการเมืองที่ถูกยุบตามคำ วินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

2) การชุมนุมหรือการเดินขบวนที่แสดงอย่างชัดเจนว่าก่อให้เกิดการคุกคามโดยตรงต่อ ความสงบเรียบร้อยของสาธารณะ โดยการใช้ ความรุนแรงหมุ่ การคุกคาม การทำลาย การลอบ วางเพลิง

3) การทำการชุมนุมหรือการเดินขบวนก่อนพระอาทิตย์ขึ้นหรือพระอาทิตย์ตกและผู้จัด มิได้ทำการแจ้งล่วงหน้าถึงสาเหตุความจำเป็นที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงการชุมนุมหรือการเดินขบวน ได้

4) จัดการชุมนุมในพื้นที่โล่งหรือเดินขบวนในรัศมี 100 เมตร จากขอบเขตของอาคาร สำนักงานหรือสถานที่พำนักตามลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังต่อไปนี้

4.1) อาคารรัฐสภา อาคารศาลทุกระดับ ศาลรัฐธรรมนูญ

4.2) ที่พำนักของประธานาธิบดี ที่พำนักของประธานรัฐสภา ที่พำนักของประธานศาลสูงสุด ที่พำนักของประธานศาลรัฐธรรมนูญ

4.3) ที่พำนักของนายกรัฐมนตรี ยกเว้นกรณีการเดินทางเพื่อการเฉลิมฉลอง หรือการศาสนา

4.4) สถานเอกอัครราชทูตหรือที่พำนักของหัวหน้าคณะผู้แทนทางทูตที่โดยก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่หรือความปลอดภัยของสถานเอกอัครราชทูตหรือที่พำนักของหัวหน้าคณะผู้แทนทางทูต

5) หัวหน้าสถานีตำรวจในเขตอำนาจพบความไม่สมบูรณ์ในรายการแจ้งการชุมนุมและแจ้งต่อผู้จัดเพื่อทำการแก้ไขรายการข้างต้นนั้นให้สมบูรณ์โดยมีกำหนดเวลา 24 ชั่วโมง

6) หัวหน้าสถานีตำรวจในเขตอำนาจมีการรับรองว่ามีความจำเป็นต่อความสะดวกในการจราจร โดยออกคำสั่งห้ามหรือจำกัดการชุมนุม โดยกำหนดเงื่อนไขเพื่อรักษาความเป็นระเบียบทางจราจร

หากกรณีดังกล่าวข้างต้น หัวหน้าสถานีตำรวจในเขตอำนาจได้แจ้งต่อผู้จัดถึงการห้ามการชุมนุมหรือการเดินทางภายใน 48 ชั่วโมง แล้วผู้จัดการชุมนุมมาปฏิบัติตาม ผู้จัดการชุมนุมต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสองล้านบาท⁵⁷

12.4) หากผู้จัดการชุมนุมหรือการเดินทางกระทำการที่เข้าข่ายลักษณะครอบครองหรือใช้เครื่องมือที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกายหรือเป็นภัยต่อชีวิตผู้อื่น อาทิ เช่น ปืน วัตถุระเบิด ดาบ ท่อนเหล็ก, ท่อนไม้ ก้อนหิน เป็นต้น หรือกระทำการบังคับให้ผู้อื่นครอบครองหรือใช้เครื่องมือเหล่านี้ หรือก่อความไม่สงบเรียบร้อย เช่น ความรุนแรง การคุกคาม การทำลาย การลอบวางเพลิง หรือการกระทำที่ปรากฏชัดเจนว่าไม่ปฏิบัติตามข้อมูลดังที่ได้แจ้งไว้ ทั้งวัตถุประสงค์ วันและเวลา สถานที่ วิธีการ ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท

12.5) หากผู้จัดการชุมนุมหรือการเดินทางทำการยุยงหรือโฆษณาชวนเชื่อการชุมนุมหรือการเดินทาง ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของพรรคการเมืองที่ถูกยุบตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ หรือการชุมนุมหรือการเดินทางที่แสดงอย่างชัดเจนว่าก่อให้เกิด

⁵⁷ Article 22 (Penal Provisions)

(2) Any person who violates the provisions of Article 5 (1) or 6 (1) or who holds an assembly or stages a demonstration against which a notice of ban has been issued under Article 8 shall be punished by imprisonment for not more than two years or by a fine not exceeding two million won.

การคุกคามโดยตรงต่อความสงบเรียบร้อยของสาธารณะ โดยการใช้ความรุนแรงหมู่ การคุกคาม การทำลาย การลอบวางเพลิง ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท⁵⁸

12.6) หากผู้จัดการชุมนุมหรือการเดินขบวนทำการชุมนุมหรือการเดินขบวนลักษณะใด ลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท

1.) ทำการชุมนุมหรือการเดินขบวนก่อนพระอาทิตย์ขึ้นหรือหลังพระอาทิตย์ตกและผู้จัดมิได้ทำการแจ้งล่วงหน้าถึงสาเหตุความจำเป็นที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงการชุมนุมหรือการเดินขบวนได้ หรือ

2) จัดการชุมนุมในพื้นที่โล่งหรือเดินขบวนในรัศมี 100 เมตร จากขอบเขตของอาคาร สำนักงานหรือสถานที่พำนักตามลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังต่อไปนี้

2.1) อาคารรัฐสภา อาคารศาลทุกระดับ ศาลรัฐธรรมนูญ

2.2) ที่พำนักของประธานาธิบดี ที่พำนักของประธานรัฐสภา ที่พำนักของ ประธานศาลสูงสุด ที่พำนักของประธานศาลรัฐธรรมนูญ

2.3) ที่พำนักของนายกรัฐมนตรี ยกเว้นกรณีการเดินขบวนเพื่อการเฉลิมฉลอง หรือ การศาสนา

2.4) สถานเอกอัครราชทูตหรือที่พำนักของหัวหน้าคณะผู้แทนทางทูตที่ โดยก่อให้เกิดอุปสรรค ต่อการปฏิบัติหน้าที่หรือความปลอดภัยของสถานเอกอัครราชทูตหรือที่ พำนักของหัวหน้าคณะผู้แทนทางทูต

3) จัดการการชุมนุมหรือการเดินขบวนบนถนนสายหลักในเมือง ที่กำหนดในกฎประธานาธิบดี (Presidential Decree) ที่หัวหน้าสถานีตำรวจในเขตอำนาจเห็นว่ามีความจำเป็น ต่อ ห้ามหรือจำกัดโดยกำหนดเงื่อนไขเพื่อรักษา ความเป็นระเบียบทางจราจร⁵⁹

⁵⁸ Article 22 (Penal Provisions)

(3) Any person who violates the provisions of Article 5 (2) or 16 (4) shall be punished by imprisonment for not more than one year or by a fine not exceeding one million won.

⁵⁹ Article 23 (Penal Provisions)

Any person who violates the main sentence of Article 10 or Article 11, or who violates the ban as provided for in Article 12, shall be punished according to the following classification of offenders:

(1) The organizer shall be punished by imprisonment for not more than one year, or by a fine not exceeding one million won;

12.7) ผู้จัดการชุมนุมหรือการเดินขบวนที่เข้าข่ายลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าแสนwon โดยศาลมีอำนาจลงโทษกักขังแทนการจำคุกได้

1) ผู้จัดการชุมนุมหรือการเดินขบวนโดยแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดการชุมนุมหรือการเดินขบวนอันเป็นเท็จ เช่น วัตถุประสงค์ วันและเวลา สถานที่ รายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับผู้จัด ผู้ประสานงาน ผู้ดูแล

2) ผู้จัดการชุมนุมหรือการเดินขบวนขัดขวาง ปฏิเสธการปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนคำสั่งหัวหน้าสถานีตำรวจในเขตอำนาจ ในกรณีที่หัวหน้าสถานีตำรวจในเขตอำนาจ สั่งลดระดับเสียงให้ต่ำตามมาตรฐาน หรือหยุดการใช้เครื่องเสียง หรือการยึดเครื่องเสียงไว้เป็นการชั่วคราว

3) ผู้จัดการชุมนุมในพื้นที่ปิดกระทำการชักนำผู้ที่อยู่ภายนอกกรอบๆ บริเวณสถานที่ชุมนุม เช่น การติดตั้งใช้เครื่องขยายเสียง⁶⁰

⁶⁰ Article 24 (Penal Provisions)

Any person who falls under any of the following subparagraphs shall be punished by imprisonment for not more than six months, a fine not exceeding 500,000 won, penal detention or minor fine:

(2) A person who holds an assembly or stages a demonstration by making a report under Article 6 (1) in a false manner;

(4) A person who violates an order given under Article 14 (2) or who refuses or obstructs necessary measures thereunder; and

(5) A person who violates Article 16 (5), 17 (2), 18 (2) or 20 (2).